

VEČERNIK

POSTNINA PLACANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 234

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3. tel. 280
TELEFON LJUBLJANA: 46-91

Maribor, torek 15. oktobra 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prelema v upravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din. tujca 30 din.
POSTNI ČEKOVNI RACUN: 11.400

Cena
din 1.—

Sovjeti obliubili Turčiji podporo?

V Bukarešti pravijo, da stoji Sovjetska zveza pred dokončno odločitvijo — Povsod obsežne vojaške priprave — Turčija je sklenila postaviti se v bran vsakemu pritisku — Antonescov govor na vojaškem banketu — Ogenj v petrolejskih izvirkih pogašen

BUKAREŠTA, 15. oktobra. Unp. Ameriški novinarji so izvedeli v dobro informiranih diplomatskih krogih, da je Sovjetska zveza obljubila Turčiji moralno podporo proti vsakemu pritisku, ki bi sledil po zadnjih dogodkih v Romuniji. Na romunsko-sovjetski meji so včeraj nemški vojaki postavljali protiletalske topove, sovjeti pa so na besarabski strani zbrali že veliko število čet. Diplomatski krogi računajo, da je sedaj v Romuniji že okoli 50.000 nemških vojakov. Včeraj je prišla v Bukarešto tudi nemška mornariška misija, ki ima nalogo pripraviti vse za zgraditev pomorskega oporišča v Galacu in v izlivu Donave. Tam bo zgrajena tudi velika delavnica za podmornice.

Turčija se bo na vsak način branila

CARIGRAD, 15. okt. Reuter. Čeprav je v turški javnosti nastalo vznemirjenje zaradi zadnjih vesti, vendar pričakuje z mirnostjo razvoj dogodkov. Javnost je razdeljena v pogledu namenov nemškega prediranja v Romunijo. Eni mislijo, da so Nemci zasedli Romunijo zaradi nevarnosti angleško-turškega sodelovanja, drugi pa menijo, da je bila Romunija vključena v nemški življenjski prostor. Romunija je bila vključena v načrte osi glede popolne prevlade v Sredozemlju. V tem primeru bo morala Turčija braniti prehod nemških čet preko Dardanel in Anatolijo. Grčija pa bo po drugi strani doživela vdor z bolgarske in albanske strani. Turški politični krogi pa smatrajo, da stojita temu dve stvari na poti:

prvič, kaj bo storila Sovjetska zveza, če pridejo drugi prej v Dardanele, in drugič dejstvo, da se bo Turčija branila pred vsakim napadom. Dogodki v Romuniji so še poglobili sodelovanje med Turčijo in Veliko Britanijo.

ANKARA, 15. okt. Reuter. Govori se, da je turški zunanji minister informiral ameriškega in sovjetskega poslanika, da bo Turčija držala dano besedo Grčiji. Vsaka izprememba statusa quo v Grčiji bo smatrala Turčija za direkten napad na sebe. V turških krogih mislijo, da bo prav kmalu prišlo do koncentracije nemških in italijanskih čet pri Dardanelah. Pravijo, da se bo Turčija branila do konca.

Sovjetska zveza pred odločitvijo

BUKAREŠTA, 15. okt. United Press. Posvetovanja, ki so v teku med zastopniki Turčije in Sovjetske zveze, ustvarjajo v takratnih diplomatskih krogih dojem, da bi se Sovjetska zveza mogla eventualno sedaj odločiti, v katero stran bo dokončno usmerila svojo zunanjo politiko. Anketa, izvedena v romunskih vojaških krogih, je pokazala, da so sovjetska vrhovna vojaška oblastva storila v Besarabiji in Bukovini razne ukrepe prevladnosti, ki imajo, kakor se zdi določiti, ven značaj. Tako se n. pr. potrjuje vest o evakuaciji Černovle: iz tukajšnjih vojaških krogov so se dalje izvedelo, da v zadnjih dneh ni bila opažena nobena večja nova koncentracija sovjetskih čet na romunski meji, pač pa so te dni privažali sovjeti manjše čete k Prutu.

BUKAREŠTA, 15. okt. CBS. Sovjetska zveza gradi z vsoto naglico sedem letal-

skih oporišč v Besarabiji. Sovjetska letala prihajajo neprenehoma na še na pol izgotovljena letališča ter odlagajo velike količine materiala. Prav tako pošiljajo Nemci nove čete in nov material v ustje Donave. Nemški častniki imajo v Bukarešti veliko konferenco.

LONDON, 15. okt. Unp. Diplomatski krogi mislijo, da je Nemčija svetovalec Romuniji, naj nikar ne prekine odnošajev z Veliko Britanijo, da bi na ta način pomirila Sovjetsko zvezo. Vznemirjenje na Balkanu je vsak dan večje. Pričakuje se, da bodo nemške čete prav kmalu vkorakale v Bolgarijo.

BUKAREŠTA, 15. okt. Rador zanika kot popolnoma izmišljene vesti angleškega radia in ameriških agencij, da je sovjetski rušilec napadel romunsko ladjo in jo potopil.

Vojaški ukrepi Sovjetske zveze

BUKAREŠTA, 15. okt. Reuter. Vojaški krogi so informirani, da se vršijo veliki premiki sovjetskih motoriziranih kolon ter letalstva ob obali Črnega morja. Edilnice, ki so bile stacionirane v okolici Odeše, so dobile nalog, da krenejo v Besarabijo. Sovjetski diplomati so navzlic izjavam, da je nemška okupacija sledila po sporazumu z Moskvjo, v veliki zadregi. Nemška vojska je začela že z instrukcijami romunske vojske. Najprej instruirajo nemški specialisti romunske vojske v protiletalski obrambi. Protiletalski topovi so v glavnem razmeščeni ob nekem važnem železniškem križišču v bližini Bukarešte ter v bližini petrolejskih polj. Sovjeti priznavajo, da imajo 20 divizij na besarabski meji, vendar pravijo, da so tam zaradi vezbanja. Sovjetske čete so prišle na jug ter prekoračile Chileo, naj-severnejše ustje Donave. Pravijo, da so sovjetske čete prišle do Suline, na ustju centralnega rokava Donave. Od tu je zelo verjetno, da bodo predrle do Jurilevega rokava, ki je najjužnejši kanal Donave. V posledici incidentov, ki naj bi se odigrali v okolici Galaca, so sovjeti poslali v Donavo nove 4 monitorje. Znano

je, da imajo 12 oboroženih čolnov v tem okrožju. Okoli 30 km vzhodno od Galaca

so sovjetske čete postavile težke baterije. Romunski listi ponatiskujejo francoske liste, ki javljajo, da Sovjetska zveza pazljivo spremlja dogodke na Balkanu, da se pa ne bo preje premaknila, dokler ne bodo njeni interesi direktno ogroženi.

BUKAREŠTA, 15. okt. Reuter. Dose-

danie sovjetske čete, ki so okupirale Besarabijo, so bile zamenjane z najboljšimi sovjetskimi četami, ki so vse motorizirane. Nemške čete so izkopalje jarke na zahodni obali reke Prut, kjer teče nova meja med Sovjetsko zvezo in Romunijo.

Pomemben vojaški banket v Bukarešti

BUKAREŠTA, 15. okt. Rador. Romunska vlada je priredila v častniškem domu banket na čast nemški vojni misiji. Navzočnih je bilo nad sto povablencev, med njimi odličniki in diplomati Nemčije, Italije, Španije, Japonske ter romunski generali. General Antonescu je v zdravici naglasil, da je prišla nemška vojna misija v Romunijo na zahtevo romunske vlade. Akt je posledica stvarnega in plodnega sodelovanja. Osvojiti danes doktrine in tehnične možnosti velike vojske in

vojne industrije, organizirati vojsko zaradi obrambe domovine na novih osnovah, pomeni vendar akt modrega in stvarnega patriotizma. Pozdravil je generala Hansena in Speidela ter predstavniknike Italije, Japonske in Nemčije, nakar je dvignil čašo v zdravje Hitlerja, Göringga, Viktorja Emanuela III. in Mussolinija. General Hansen se je zahvalil rekoč, da je naloga nemške vojske, poučavati romunsko vojsko. Banket je potekel v iskreni prisrčnosti.

Ogenj v treh petrolejskih izvirkih

BUKAREŠTA, 15. okt. Unp. V treh velikih petrolejskih poljih v distriktu Balcoi, ki leži okoli 200 km severno od Bukarešte, je na misteriozen način izbruhnil požar, ki je vrelce popolnoma uničil.

BUKAREŠTA, 15. okt. Reuter. Nemški nemških garnizij v Bukarešti, so že na gasilci, ki tvorijo posadko ene izmed delu, da ugasijo velike požare v petrolejskih poljih v Balcoiu, v okolici Polesija.

BUKAREŠTA, 15. okt. CBS. Dva petrolejska izvirka izmed treh, ki gorijo v Balcoiu, pripadata romunskim družbam, tretji pa neki nemški družbi. Uradno pravijo, da je nastal zaradi iskre, ki je skočila iz masinerije. Nemški gasilci, ki so specializirani v gašenju petrolejskih vrelcev, so prepričani, da bi se požari razširili na druge vrelce.

BUKAREŠTA, 15. okt. Rador. Kakor javljajo, je 14. oktobra iz neznanega razloga nastal požar v treh petrolejskih vrelcih v Balcoiu. S pomočjo nemških čet je bil požar kmalu ugasnjen. Škoda znaša največ štiri milijone lejev. Delo se normalno nadaljuje.

Nova japonska ofenziva

SANGHAI, 15. okt. ZPV. Japonske čete, podpirane od letalstva in rečnih ladij so prišle na 300 km dolgi fronti med Uhoo na Jangceju in Hangčuaajem, kjer že od leta 1937 ni bilo večjih bojov, novo ofenzivo. Po vesteh iz japonskega glavnega štana je pa prešlo v srednji Kitajski v napad 20 divizij čungkingske vlade. Kitajske divizije so dobro izvežbane in opremljene.

GRŠKI KRALJ JURIJ II.

ki je v tesnih rodbinskih zvezah z angleško kraljevsko dinastijo, ima v zvezi z razvojem položaja na jugovzhodu trajno avdience. Tako se je včeraj posvetoval s podtajnikom ministrstva vojske in mornarice.

V četrtek bo odprta burmanska cesta

Japonci se pripravljajo na bombardiranje — Američani odhajajo — Upori in atentati Kitajcev — Snuje se vojaška zveza vseh držav Amerike — Mehika na strani USA

RANGOON, Burma, 15. okt. Unp. Na tisoče kitajskih mehanikov je prišlo v Rangoon, kjer prevzemajo ameriške avtomobile ter drugo blago na železniški postaji med Rangoonom ter kitajsko mejo. Kitajski šoferji so avtomobile že prevzeli ter čakajo, da bo v četrtek odprta pot na Kitajsko. Angleška vojska je postavila vzdolž burmanske ceste vojaške garnizije, ki imajo nalogo, preprečiti napade na avtomobilske karavane.

JAPONSKE PROTIPRIPRAVE

SANGHAI, 15. okt. Japonsko letalstvo je dobilo nalogo, neprestano bombardirati burmansko cesto takoj, ko bo 17. oktobra prenehal japonsko-britanski sporazum. S tem hočejo preprečiti odprtje te važne ceste, po kateri bo Kitajsko dobivala municijo in vojni material. Severni konec burmanske ceste je v mestu Kunmingu, glavnem mestu province Yunnan. Kunming so v nedeljo japonska letala že

bombardirala. Bilo je veliko škode. Nevtrajni viri poročajo, da so japonska letala Kunming zravnala z zemljo.

EVAKUACIJA AMERIKANOV

NEW YORK, 15. okt. Unp. Ameriški parniki »Monterey«, »Mariposa« in »Washington« bodo odplovali na Daljni vzhod, da odpeljejo ameriške državljane domov. Računajo, da bo šlo samo 3000 do 17.000 ameriških državljanov na Japonskem in Kitajskem domov. Mislijo tudi, da bodo

ti trije parniki zadostovali za evakuacijo Amerikanov.

UPOR KITAJSKIH MORNARJEV

SANGHAI, 15. okt. DNB. Kitajska posadka nekega japonskega rečnega parnika se je uprla, ko je brod pristal pri Vasingu. Z železnimi lopatami je moštvo navalilo na japonskega kapitana ladje ter njegovega pomočnika in oba ranjena vrglo v orje. Pomočnik se je oddaljal, kapitan je pa splaval na kopno. Posadka je ugrabila na ladji 5000 jenov in 800 dolarjev ter pobegnila.

NAPAD NA JAPONCE V SANGHAJU

SANGHAI, 15. okt. DNB. Neznanci so napadli japonske pomorske častnike v Nadaljevanje na 2. strani!

Zopet srditi napadi na London

V pretekli noči so nemška letala napadla 52 londonskih in podeželskih okrajev — Angleška letala so v manjšem številu dosegla Berlin, sicer pa bombardirala več nemških in zasedenih krajev

VČERAJSNJE NEMŠKO POROČILO
BERLIN, 15. okt. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče poročilo: Lahki in težki oddelki bojnih letal so nadaljevali včeraj in preteklo noč s povračilnimi napadi na London, kakor tudi na druge važne cilje v južni in severni Angliji, in sicer z velikim učinkom. Nemške eskadrile so letale val za valom čez dan zavarovane z lovskimi letali, tako naglo druga za drugo, da so bili med posameznimi napadi samo kratki premori. V Londonu so izbruhnili zlasti severno od palače »Timesa«, v prostoru dokov Victorija in India veliki požari, ker so te cilje zadele bombe srednjega in težkega kalibra. Ti požari so se videli ponoči z angleške obale. Po napadu na »neko električno centralo so se pokazali veliki ognjeni zubli in gosti oblaki dima. Drugi močnejši napad je bil izveden na pristaniške naprave in vojaške tovarne v Liverpoolu. Tudi tu so bombe povzročile hude eksplozije in velike požare.

O priliki napada na razne vojne cilje v srednji in južni Angliji sta bili med drugim uničeni dve taborišči čet. Ob izlivu reke Temze je moštvo nekega bojnega letala izvedlo posebno drzen napad, ko je letelo zelo nizko nad nekim močno zavarovanim konvojem 18 oboroženih trgovskih ladij. Ker letalo ni imelo več bomb, je konvoj napadlo s strojniškim ognjem ter zanetilo požar na krovu ladje. Čeprav se je sovražnik v glavnem izmikal boju z našimi lovskimi letali, je vendar na več krajih prišlo do letalskih spopadov, ki so se končali uspešno za nemške letalske oddelke. V vodah zahodno od Cadixa je nek nemški bombnik, ki lahko leti na velike razdalje, uničil oboroženo trgovsko ladjo (3—4000 ton). Zadeli sta jo dve bombi. Podnevu so v bližini ni izvedel napadov na nemško ozemlje in na kraje, ki so jih Nemci zasedli. Dve britanski ogledniški letali, ki sta leteli posamič, sta naleteli že na francoski obali na ogenj protiletalske artilerije. Ponoči je sovražnik letel nad severno in zahodno Nemčijo. Bombe, ki jih je metel brez načrta, so povzročile samo manjšo škodo na zasebnih hišah, niso pa zadele niti enega vojaškega cilja ali naprave, ki bi bila važna za izvajanje gospodarske vojne.

Včeraj je sovražnik izgubil skupno 13 letal, od teh 12 pri spopadih v zraku, eno pa je zbila na tla protiletalska artilerija. Ena nemško letalo se ni vrnilo.

DANAŠNJA NEMŠKA POROČILA

BERLIN, 15. okt. DNB. Včeraj popoldne so nemška letala uspešno napadla aerodrom blizu Londona. Zadelih je bilo več hangarjev in letal. Druga skupina nemških letal je napadla pristanišča v južni Angliji, na povratku pa neki angleški parnik v Kanalu. Napadi na London in druga mesta so se nadaljevali vse popoldne pozno v noč. Posebno uspešni so bili napadi na jugu Anglije.

BERLIN, 15. okt. Unp. Ameriškim novinarjem je bilo rečeno, da je nemško letalo uničilo važno angleško letališče, ki je imelo nalogo braniti London pred napadi.

Nadaljevanje s 1. strani

nestu, ki so se vozili v avtomobilu. Iznenada je bilo zstreljenih nanje več revolverskih streliv. Šofer je lažje ranjen. Uvedena je preiskava.

VOJAŠKA ZVEZA AMERIKE

BUENOS AIRES, 15. okt. Unp. Vojaška in diplomatska pogajanja so v teku med USA in večino južnoameriških držav. Nansen teh pogajanj je, sklenitev vseameriške obrambne zveze. Ameriške države pričakujejo, kakšno vojaško in gospodarsko pomoč bi lahko dale USA, če bi prišlo do vojne.

MEHIKA NA STRANI USA

MEXICO CITY, 15. okt. Unp. Pričakujejo, da bo novi predsednik Manuel Avila Camacho najtesneje sodeloval z USA v primeru vojnih zapletov. Mehika bi se v primeru vojne med USA in Japonsko takoj postavila na stran USA.

padi. Nemški bombniki so povzročili veliko požarov v angleških pristaniščih, industriji in vojaških objektih. V strankinih krogih pravijo, da pade za vsako angleško bombo 50 nemških.

NEMCI O ANGLEŠKIH NAPADIH

BERLIN, 15. okt. DNB. V noči od 14. na 15. t. m. je letel nad severno Nemčijo oddelček angleških letal. Nekaterim bombnikom je uspelo, prodreti do Berlina. Odvrgli so bombe, ki so zadele stanovanjske hiše. Zadelo je tudi neka bolnišnica, ni pa bilo večje škode na ljudskih žrtev. Protiletalske baterije so letala pregnale, trije bombniki so bili sestreljeni.

BERLIN, 15. okt. Reuter. Nemška uradna agencija javlja, da so angleška letala v Berlinu zadela nekaj hiš, vendar ni bilo žrtev. Tri britanska letala so bila sestreljena, ne da bi se mogla približati Berlinu.

DANAŠNJA ANGLEŠKA POROČILA

LONDON, 15. oktobra. Reuter. Letalsko ministrstvo javlja, da so angleška letala v teku noči napadla nemške petrolejske rafinerije ter kanalska pristanišča. V Londonu so pogasili že vsi požari, ki so jih vnela nemška letala v teku noči. V Londonu in predmestjih je bilo ubitih večje število ljudi, vendar je število žrtev manjše kot včeraj. Bombe so bile vržene tudi v Walesu in drugih angleških distriktih, vendar ni nikjer večje škode.

Napad na Dodekanez

RIM, 15. oktobra. Unp. Britanske vojne ladje so obstreljevale Dodekaneške otoke ter italijanske pozicije v bližini Sidi el Barranija. Italijansko vrhovno poveljstvo javlja, da pri teh napadih ni bilo žrtev niti materialne škode. Med tem pa je italijansko letalstvo napadalo angleški otok Perim, ki leži na južnem vzhodu v Rdečem morju, kjer so bili zadeti vojaški objekti. Nastal je tudi velik požar.

RIM, 15. oktobra. CBS. Britanska letala so bombardirala po poročilih italijanskega vrhovnega poveljstva italijanska oporišča v vzhodnem Sredozemlju. Napaden je bil Portolago na utrjenem otoku v Dodekanezih. Direktni zadetki na katoliški cerkvi ter drugih civilnih zgradbah so povzročili 34 smrtnih primerov ter 20 ranjencev. Vojaške škode ni veliko. Dve angleški letali sta bili sestreljeni. Tri britanske ladje so obstreljevale italijanske pozicije pri Sidi el Barraniju.

LONDON, 15. oktobra. Reuter. V noči od ponedeljka na torek so bili glavni nemški napadi namenjeni Londonu in nekemu drugemu mestu v notranjosti. Napadi pa niso bili tako hudi, kakor prejšnje dni in niso napravili posebne škode. Nekaj požarov je poškodovalo industrijske naprave, bili so pa kmalu udušeni. V Londonu in bližnji okolici je bilo nekaj mrtvih in ranjenih.

POROČILO AMERIŠKE AGENCIJE

LONDON, 15. okt. Unp. V teku današnje noči je London doživel v zadnjih 38 dneh najhujši napad. Nemška letala so odvrgla tone visoko eksplozivnih in vžigalnih bomb. Velike zgradbe v središču mesta so težko poškodovane od nemških bomb. Že pred polnočjo je bilo napadenih 40 londonskih distriktov ter 12 podeželskih provinc v južni Angliji. Število žrtev je veliko.

ANGLEŠKI LETALSKI NAPADI

LONDON, 15. okt. CBS. V snežnem viharju so angleška letala napadla v Nemčiji pomorska oporišča v Kielu, Wilhelmshavenu, Hamburgu in Blohm in Kruppove tvornice v Essenu.

LONDON, 15. okt. Unp. Holandska in belgijska pristanišča so bila težko bombardirana po angleških letalih v teku današnje noči. Angleški bombniki so napadli belgijska pristanišča Vlissingen, Zeebrugge in Duinbergen.

KAHIRA, 15. oktobra. Reuter. V uradni sporočilu javljajo, da so angleška letala bombardirala tri sovražne objekte v Tobruku in Eritreji, posebno pri Guri, kjer je bilo mnogo škode. Italijani so napadli Malto.

RIM, 15. oktobra. Stefani. Listi javljajo, da so dospeli v Gibraltar štiri linjske ladje in štiri rušilci angleške mornarice. Dospeli so iz Sredozemskega morja zaradi popravil.

Razsodniška komisija v Budimpešti

BUDIMPEŠTA, 15. okt. Stefani. Sem je dospela italijanska delegacija pod vodstvom ministra Rugiera de Villanuova in tajnika grofa Pignattija Morano di Custozza, ki bo sodelovala pri mešani nemško-italijanski komisiji za preučevanje sporov med Madžarsko in Romunijo. Nemška delegacija bo dospela v Budimpešto jutri.

CURIH, 15. okt. ZPV. Budimpeštanski dopisnik »Neue Zürcher Zeitung« poroča, da je po predložitvi spora med Romunijo in Madžari v razsodbo silama osi prenehala vsa medsebojna polemika in kampanja. V Budimpešti mnogo razpravljajo o vprašanju, kako bosta sili osi rešili ta spor in menijo, da ni izključeno, da bosta predlagali zamenjavo narodnih manjšin, t. j. preselitev Romunov iz Madžarske v Romunijo ter Madžarov iz Romunije na Madžarsko. Društvo, ki ga je ustanovil Maniu in se imenuje »Pro Transilvania«, je izrazilo iredentistično in revizionistično.

Odmev Cvetkovičevega govora

BERLIN, 15. okt. ZPV. Govor predsednika jugoslovanske vlade v Skoplju je bil zapažen v politični javnosti Berlina. Na konferenci novinarjev je tolmač nemškega zunanjega ministrstva izjavil, da Nemčija ne namerava komentirati govorov, izrečenih na skupščini, ki se nanašajo na notranji položaj, to je na stališče vlade do naroda. S tem je podprta naša teza o gledanju iz Berlina na Jugoslavijo, namreč, da vsi razlogi govore o potrebi okrepitev sporazuma na vodstvu narodne politike.

Izgledi za zimsko vojskovanje

RIM, 15. okt. ZPV. »Relazioni Internazionali« opozarjajo na možnost uspešnega nadaljevanja vojnih operacij proti Angliji v teku blizajoče se zime, ker severne megle ne otežujejo, ampak nasprotno olajšujejo bombardersko akcijo nemškega letalstva, dočim postajajo v Egiptu šele tekom jeseni in zime vremenske razmere take, da omogočajo večje operacije. Zato je treba tudi pričakovati novih dejanj maršala Grazianija.

Gospodarska vloga Jugoslavije

BEOGRAD, 15. okt. United Press. V Beogradu se mudi nemška gospodarska mislija, ki je razložila jugoslovanskim delegatom bodoči ustroj evropskega gospodarstva. V gospodarskem pogledu bo

Jugoslavija sprejela vlogo, ki sta ji jo sili osi določili v novem evropskem redu.

HALIFAX BO ODPSTOPIL?

HELSINKI, 15. okt. Stefani. Londonski dopisnik lista »Helsinki Sanomat« javlja, da krožijo po Angliji neprestano vesti o skorajšnjem odstopu lorda Halifaxa.

Položaj na Angleški obali

LONDON, 15. okt. Reuter. Posebni dopisnik agencije javlja, da je vzdolž južno-vzhodne angleške obale ostalo še na tisoče in tisoče civilnega prebivalstva v domovih. Otroci se igrajo po ulicah, ženske gredo, kljub obstreljevanju iz zraka, nakupovat najpotrebnejše, dočim so moški, posebno mlajši, po večini pod orožjem ali pa pri utrjevalnih delih. Življenje teče normalno dalje.

Španija in Južna Amerika

MADRID, 15. okt. DNB. Drugega dne proslave »Dneva rase« je govoril panamski poslanik v madridskem radiu ter naglašil tesne vezi med Španijo in južnoameriški državami. Predsednik madridske občine je govoril o krščanski misli Španije v državah Južne Amerike in se zahvalil prebivalstvu, ki je pomagalo španskim nacionalistom med državljansko vojno. Tisk piše ob tej priliki o velikih zaslugah Franca, Primo di Rivera in Ramirade Mecga ter o nalogah nove španije na jugu Amerike.

GOSPODARSKA RAZDELITEV SVETA

BUDIMPEŠTA, 15. okt. Stefani. List »Magyarsag« piše, da so gospodarski predstavniki Nemčije in Italije razpravljali te dni o bodoči gospodarski razdelitvi sveta in novem redu v Evropi s posebnim ozirom na svetovno trgovino.

AMERIŠKI ODBOR ZA VOJNE DOBAVE

WASHINGTON, 15. okt. Reuter. Finančni minister Morgenthau je sporočil predstavnikom tiska, da je ustanovljen odbor za proizvodnjo letal za USA in Veliko Britanijo. Člani odbora so minister mornarice USA, Knox, vojni minister Stimson, predsednik narodnega odbora za obrambo držav Knudsen in Morgenthau.

PIERLOT IN SPAAK ZAPRTA

NEW YORK, 15. okt. Reuter. Kakor poročajo v Nemčiji, sta belgijska ministra Pierlot in Spaak še vedno v španskih zaporih v Madridu. Ministra sta odpotovala iz Francije in sta hotela čez Španijo in Portugalsko priti v London, so ju pa Španci prijeli in zaprli.

NOV GUVERNER SUDANA

KAHIRA, 15. okt. Reuter. Sir Hubert Huddleston, ki je izvrsten poznavalec prilik v Sudanu, bo zamenjal dosedanjega tamkajšnjega guvernerja.

VARČEVANJE Z ŽIVILI V GRČIJI

ATENE, 15. okt. Stefani. Poljedelsko ministrstvo je izdalo odlok, da morajo kmetje pospešiti gojitev krompirja in drugih rastlin, potrebnih za domačo prehrano. Trgovci morajo takoj prijaviti vse zaloge glicerina. Prodaja glicerina je ustavljena. Kave je v Grčiji že zelo malo, a v januarju pričakujejo nov dovoz. Ljudstvo je pozvano, da varčuje tako s porabo kave kakor drugih živil.

SELITEV AMERIŠKIH FIRM NA DALJNEM VZHODU

SANGHAI, 15. oktobra. DNB. »New York Times« javljajo iz Sanghaja, da bodo ameriške firme, ki se bavijo s prodajo bencina, prepeljale svoje zaloge iz Sanghaja in Hongkonga v Singapur, kjer bodo bencinske zaloge za ameriške ladje in Kitajce.

REPRESALIJE NA HOLANDSKEM

AMSTERDAM, 15. okt. Havas. Število Holancev, aretiranih na osnovi represalij, ki jih Nemci izvajajo na področju Vzhodne Indije, znaša 130 oseb.

OBISKI DE BONA

MADRID, 15. okt. DNB. Maršal De Bono je obiskal Cadix in Seviljo. Danes odpotuje v Barcelono.

BALL POSTAL SENATOR

ST. PAUL, USA, 15. okt. CBS. Joseph Ball, 34 letni politični reporter »St. Paul Dispatch«, je postal senator. Ball je najmlajši ameriški senator.

ENOTNO MILO NA FINSKEM

HELSINKI, 15. okt. Stefani. Poleg ostale racionalizacije hrane je zdaj uvedena tudi prodaja enotnega mila.

Mariborska napoved: Oblačno, megleno in vlažno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 11,5, danes najnižja 9,8, opoldne 11,8.

Borza, Curih, 15. oktobra. Devize: Pariz 9,92%, London 17,43%, Milan 21,80, Berlin 172,75.

Franciji je primanjkovalo odločnega Clemenceaua

André Maurois - Prepozno smo začeli - Usodno sovraštvo med Reynaudom in Daladierjem - Tudi ženske so intrigrirale - Ofenziva Reynauda na Gamelina

Zalostne so bile posledice osem mesečnega brezdolja. Francija, ki je imela še pred vojno samo »Renault« tovornih nad 30.000 delavcev, jih je v vojnem času zaposlila komaj še 8000. In to je bila najpomembnejša tovarna za produkcijo tovornih avtov, oklepnih avtomobilov in tankov!

Inženirji, ki so bili odgovorni za industrijsko proizvodnjo med vojno, so se ukvarjali z načrti gradnje novih podjetij, ki jih je bilo mogoče dokončati šele 1941 ali celo 1942 l. Nihče ni mislil na dobavo vojnega materiala iz Amerike, od koder bi lahko dobili zavezniški še pravočasno najpotrebnejše orožje. »Motorji, ki jih delamo doma, so cenejši« so se izgovarjali odgovornejši činitelji. In baš to nas je stalo poraz...

Generalni štab ni imel drugega posla, kakor da je pripravil velikopotezen načrt za frontalni napad na Siegfriedovo črto. Zato so računali, koliko je treba težkih topov ter jih hiteli vlivati, na okrepitev šibke obrambne črte od Malmédya k morju in postavitev močnih motoriziranih divizij ter protiletalskih topov ni mislil nihče.

Ko so javljali prve nemške padalce v Saar-skem ozemlju, so dobili vsi častniki ukaz, da morajo imeti revolverje. Pa kje jih dobiti, ko jih država ni imela dovolj. Naročili so jih še v maju v Italiji, toda bilo je že prepozno...

Po vstopu Sovjetske Rusije na nemško stran je zavirala produkcijo v tovarnah tudi komunistična apatičnost delavcev. Ti sicer niso dajali javne opozicije, delali so pa brez pravega navdušenja. Edini mož, ki je bil zrel, da bi poskrbel za brezhibno poslovanje francoskih železnic, Raoul Dautry, je prišel v vlado tudi prepozno. Ta izvrstni inženir se je zagrizel v delo, dajal stroga navodila, pa vendar povprašan, kako bo, je pesimistično odgovoril: »Prepozno smo začeli! Če bi hotel urediti vse, kakor je za vojno treba, bi moral delati do 1942.«

Na obisku v Angliji, januarja 1940, so mi pokazali manevriranje vojne mornarice v Severnem morju. Vsekakor odlična stvar. Toda, od suhe vojske je bilo malo videti. Redke bataljone so vežbali večinoma stari podčastniki, ki niso imeli pojma o novem vojskovanju. Da, tisti pri oklepnih divizijah so se vežbali temeljito, imeli so pa voze in tanke starega kova.

Februarja 1940 sem obiskal Gorta v Arrasu. Bil je večji optimist ter je trdil, da je čas dobro storil za zavezništvo. V resnici je pa bilo drugače. V Italiji so došli do prepričanja, da so zavezniški slabo izkoristili zimski čas in so že kovali prve skrite korake h končni odločitvi. Res, da bi delali krivico moštvo in častnikom, če bi trdili, da niso storili ničesar. Delali so pridno, toda v slabem smislu, ker so menili, da zadostuje za obrambo zgradnja bojne črte, kakršna je bila dovoljna 1914, dalje ker so menili, da poljske metode ne bodo uporabljene proti Franciji in da bo vojna trajala toliko časa, da se bodo lahko medtem oborožili...

Franciji je primanjkovalo Clemenceaua, moža odločnosti, ki bi zedinil vse Francoze v odporu. REYNAUD je bil sicer eden najinteligentnejših politikov, uredil je z izvrstno potezo finance, se zavzemal odločno za De Gaulleovo zamisel postavitev čim več oklepnih divizij in je napisal politično zelo vzpodbudno knjigo: »Mladina, kakšno usodo želiš svoji domovini«.

Reynaudova bojevitost narava, njegove finančne sposobnosti, agresivno tehnično znanje in vedno pravilno usmerjeni tok v gospodarskih in finančnih vprašanjih, je seveda dražil Daladierja. Ta sicer ni bil nič slabši govornik od Reynauda, toda kot bivši profesor zgodovine je s svojim filantropim nastopom, malce žalostnim tonom in pacifizmom zbujal dojem nesigurnosti. Prisojali so mu pomanjkanje energije, nič ni pomagalo, da je včasih izbruhnil v bolešno jezo in udaril s pestjo po konferenčni mizi.

V zvezi s tem dvema politikoma ne smemo pozabiti, da je posegla v usodno dogodke Francije tudi ženska. Milijone družin v Franciji je vodilo preprosto družinsko življenje, ne moremo pa tega reči o mnogih v Parizu. Daladierjeva soproga, šarmantna, mladostno lepa markiza je bila sicer previdna in se je v političnih zadevah držala v ozadju, ni bilo pa tako, z gospo Reynaudovo, malce udarjeno

KAKO POCENITI PROIZVODNJO?

Proizvodni stroški industrijskih izdelkov se morejo znižati samo na dva načina: ali z mehanizacijo ali pa z znižanjem mezd. Mehanizacija zahteva velikih investicij in povečanje kapacitete, čemur sledi nastajanje industrijskih središč in proletariata. To sicer ni nepremostljiva zapreka, pač pa je zapreka okolnost, da proizvodnja v masah zahteva potrošnjo v masah. Te pa pri nas za večino predmetov ni in ne more biti, ker je naša država premajhna. Zato nam preostane samo izbira ali pocenitev proizvodnje z znižanjem mezd, ali pa carinska zaščita. Ker gre carinska zaščita izključno v breme konsumentov, to je na koncu koncev v breme kmetijskega stanu, moremo smatrati carinsko zaščito samo kot vzgojno sredstvo za mlado industrijo na določen rok, v katerem mora dotična panoga industrije postati sposobna sprejeti borbo z inozemsko konkurenco. — (Inž. Leon Kavčič v 8-9 števu »Misli in dela«).

komteso, ki se je silno rada vmešavala v ministrske posle. Ko sem nekoč kritiziral neko imenovanje Daladierja, mi je Reynaud dejal: »Tako je sklenila ona. Kaj hočete, človek, ki dela trdo ves dan, si ne more nakopati doma še preprirov...«

Reynaudova komtesa ni dala miru, dokler ni bil njen mož ministrski predsednik. V vseh saloni Pariza je razširjala zgodbe o slabosti in neodločnosti Daladierja in dala vsakomur razumeti, da nujno potrebno, poveriti vodstvo Reynaudu. Bili so trenutki, ko oba državnik, člana vojnega kabineta, po več dni nista spregovorila med seboj. Absurdi, ki so morali povesti domovino k zlu...

Dan kapitulacije Finske je bil za DALADIERJA zelo težak. Padali so nanj očitki,

katerih pa ni bil kriv. Kako naj pošlje ekspedicijsko vojsko na Finsko v danih prilikah? Ko je zvečer tistega dne dospel na večerjo Reynaud, je pripomnil: »Ubogi Daladier! Imel je slab dan. Nič me ne bo presenetilo, če bo nocojsno noč pa del.«

»In kdo bo njegov naslednik?« je povpraševala moja žena. »Vi sami?«

»To je odvisno od prezidenta in okoliščin Daladierjevega padca,« je pripomnil Reynaud. »Toda, v tem primeru boste morali obdržati Daladierja. Dežela mu zelo zaupa,« sem pripomnil.

»Da, ker ga ne pozna,« je odvrnil Reynaud.

Tako se je tudi zgodilo. Daladier je padel še isto noč, Reynaud je prevzel novo vlado.

Poživitev nemških kolonialnih družb

Pred svetovno vojno je razpolagala Nemčija s 70 kolonialnimi družbami. Danes obstaja še 40 do 50 od teh, večina pa ne deluje. Ko je pa bil sklenjen trojni pakt, je naraslo zanimanje za kolonialna vprašanja v Nemčiji znova, kar se vidi iz značilnega porasta borznih tečajev posameznih družb. Tako so akcije Nemške vzhodnoafriške družbe narasle od decembra lani do septembra letos za 98%, one Kamerunske železniške družbe za 116%. Močan porast beležijo akcije nemške Novogvinejske družbe, od 177% v de-

cembru na 365% v septembru! Tu se križajo nemški kolonialni interesi z japonsko posestjo prej nemških otočij. Akcije nemške trgovske družbe v Santungu so poskočile na borzi od 93% lani na 169%.

Glavno zanimanje nemške kolonialne politike je seveda usmerjeno na afriško celino, kjer si hoče ustvariti rajh jedro svojih bodočih kolonij. Tu je Nemčija investirala že svojčas 300 do 400 milijonov mark kapitala, ki je po svetovni vojni zamrznil.

Jok je sprejel bolgarske odrešitelje

Dopisnik »Pester Lloyd«, ki je bil navzoč pri vkorakanju bolgarskih čet v Dobružo, poroča, da je bilo povsod mnogo navdušenja. Edino izjemo je tvorila majhna vasica Belica, blizu Tatrakana. Ko so vkorakali Bolgari v vas, jih je sprejel silen jok v črno oblečenih ženskih starce.

Lani 10. maja se je namreč tu izvršila obsodba, ki je ugrabila 23 družinam očete. Romunske oblasti so aretirale 26 mož, oro-

žniki so jih odgnali v bližnji gozd in zaporedoma ustrelili. Le trem Bolgarom se je posrečilo pobegniti, nosijo pa še danes sledove hudih ran, ki so jih dobili na begu. V vasi je žalovalo 23 vdov za svojimi možmi in na svečan dan vkorakanja so se plakajoč, v črno oblečene vrgle pred vojake. Poročevalec pravi, da ni ostalo nobeno oko suho, odrešitelji so bili ganjeni, ko so dvigali nesrečne žene s tal.

Kultura

Otvoritvena predstava

v mariborski drami

Edmond Rostand je ustvaril s heroično komedijo, prav za prav tragikomedijo »Cyrano de Bergerac« umetnino, ki se je uvrstila med prva tistih odskih del svetovne literature, ki so stalno ostala na repertoarju in bodo gotovo tudi v bodoče, dokler bo človeštvo stremelo po lepoti misli in besede. Nam Slovincem ga je predstavil mimo tega Oton Župančič v prevodu, ki je Rostandovi več kot adekvatna umetnina. Ta prevod je višek Župančičevih prevodov v vezani besedi, in prav gotovo ne pretiravamo, ako trdimo, da nima »Cyrana« v tako blestečem in dovršenem prevodu noben drug narod, kakor ga imamo mi. Ni jih malo, ki priznavajo, da je Župančič s svojo besedo na mnogih mestih celo presegel original.

Bilo je torej prav, da si je naše gledališče izbralo prav to veliko francosko delo v blestečem Župančičevem prevodu za otvoritveno predstavo malo zapoznele sezone 1940/41, čeprav je »Cyrano« za gledališče, kakršno je naše, močno tvegana zadeva. Predstavo, katere priprava terja poleg mnogoštevilnih igralcev in komparzov tudi močno režijsko silo ter primerno inscenacijo, sta pripravila kot režiserja družno gg. Vladimir Skrbinšek in Milan Košič, inscenacijo je pa prispeval g. inž. arh. Maks Hlad. Ni bila lahka naloga, pred katero sta bila postavljena režiserja, ki mimo tega še sama nastopata, Skrbinšek celo v naslovni vlogi, vendar je treba priznati, da

sta jo odlično rešila. Nekatere scene res niso bile tako dovršene kakor druge, kar velja posebno za četrto dejanje, boljše, kjer bi bila diagonalna postavitev boljše kakor horizontalna in tudi boj sam ni izčrpal vseh možnosti; in res je tudi, da bi se dale nekatere scene brez škode za delo, a z uspehom za učinkovitost krajsati, kakor n. pr. balkonska, toda vse to celoti prav nič ne jemlje njene velike režijske zmage. Prav tako zasluži pohvalo inscenacija. Le razsvetljavo moramo spet grajati! Ali je treba sence nastopajočih na horizontu?

V ogromni pomembnosti visoko le Cyrano sam; vse druge vloge se umikajo precej za to osrednjo osebnost, katere upodobitev je prevzel g. Vladimir Skrbinšek. Po ogromnosti teksta, igranja, čustvenih in situacijskih sprememb terja ta vloga sama po sebi igralca velikih kvalit in splošne umetniške zmogljivosti. V g. Vladimirju Skrbinšku ga je našla v najboljšem smislu, in ta njegov Cyrano je kreacija, h kateri mu moramo brez pridržkov čestitati. Je to ena njegovih največjih odskih zmag, če ne sploh največja. Nepozabni ostanejo zlasti nekateri prizori njegovega nastopa, posebno obe v tretjem dejanju, balkonska in padec z drevesa. Blestečo zmago je dosegla dalje ga. Branka Rasbergerjeva v vlogi Rokane. Njena igra je bila vseskozi na višku, močna, zrela, prepričevalna in dograjena do podrobnosti.

Dva Petainova delegata, ki sta na poti v USA pristala na nekem letališču na Antilih, so britanske oblasti aretirale.

Sedem dragocenih monštranc, 75 kelihov, 29 krožnikov za hostije, 145 mašnih plaščev, nad 200 mašnih knjig in 86 svečnikov so zbrali Nemci ter jih z dovoljenjem vlade poslali v dar Španiji, da jih uporabi v cerkvah, poškodovanih v državljanski vojni.

Slovito njujorsko zračno železnico, ki je vezala posamezne okraje nad hišami velemešta, so začeli v navzočnosti župana La Guardia podirati. Ogromni kosi železa bodo šli v vojne namene...

Dva fašista iz Milana so izključili iz stranke, dva pa suspendirali, piše »Popolo d'Italia« ter dostavlja, da ljudje, ki pretakajo solze za poraženo Francijo, niso vredni, da so člani organizacije. Fašist ne sme nikoli pozabiti, da je Francija morda še večji sovražnik Italije, kakor Velika Britanija.

31,5 milijonov ali 40% prebivalcev Nemčije je zaposlenih v industriji in obrti. V poljedelstvu ima zaposlitev le 19,1% ljudi, v prometu dela 12, v javnih poklicih 7,7 milijonov duš.

Vojna terja žrtve

»Vojna terja žrtve, te pa niso v razmerju s koristmi, ki jih nudi uspeh. Italijanski narod se ne da motiti s tem, da so njegove življenjske potrebe skrbne, on ve, da je mogoče doseči velike uspehe le v potu svojega obraza, s krvjo in solzami. Italijanski narod se ne vprašuje, kdaj bo te vojne konec in kako se bo končala, on dela z vsemi interesi za končno zmago. To je predvsem zato, ker vodi velik narod veliki vodja, je dejal narodni zastopnik de Cicco v svojem govoru v Rimu.

Danska v novem stanju

V danskem parlamentu je minister Stauning naglasil, da je glavna naloga vlade, ohraniti nacionalni ugled države. Danska hoče živeti z vsemi narodi v prijateljsstvu, predvsem s sosedi. Zaradi novih prilik je dovoz surovin danski industriji znatno usahnil. Vlada je zato poizkusila že z raznimi načrti, kako bi dvignila produkcijo in zaposlenost, ne da bi bila pri tem navezana na zunanji dovoz surovin. Parlamentu so predložili razni sklepi, ki predvidevajo izsuševanje in melioracijo še neplodnih tal. Za javna dela je določenih 40 milijonov danskih kron.

Angleški možganski trust

Angleška vlada je te dni jela organizirati poseben »možganski trust«, čigar naloga bo, da bo skušal do največje mere prilagoditi različne znanstvene izsledke in izume vojnim svrham. Ta odbor, ki ga časopisje imenuje »možganski trust«, tvorijo najuglednejši angleški znanstveniki in strokovnjaki. Njegova poglavitna naloga pa je v tem, da organizira čim več pomožnih sredstev za totalno vojno proti nasprotnikom. Člani tega odbora so William Bragg, predsednik kraljevskega znanstvenega društva, dr. Appleton, tajnik oddelka za znanstvena industrijska preiskavanja. Edward Melland, tajnik zdravniškega znanstvenega društva, Hill, tajnik kr. znanstvenega društva, Edwin Butler, tajnik kmetijskega znanstvenega zavoda in Egerton, tajnik biološke skupine kr. znanstvenega društva.

Tretji, ki je pridružil svojo zrelo umetniško silo prvima dvema, je g. Rado Nakrst v vlogi intrigantskega grofa Guichea. Tudi on je vseskozi prepričljiv in mestoma kar blesteč ustvarjalec.

Med ostalimi vlogami zaslužijo posebno omembo Ragueneau g. Milana Košiča v celotni skali otenkov te figure, stotnik Carbon g. Danila Gorinška, le Bret g. Justa Košute, Roksanina služabnica ge. Mileve Zakrajškove, Ragueneaujeva žena ge. Eme Starčeve, sestra Marguerita gđ. Elvire Kraljeve in g. Jože Babič, ki je v vlogi meniha ustvaril malo umetnino. G. Milanu Venišniku je bilo kot začetniku naloženo z vlogo Christiana de Neuvilletea malo pretežno breme. Vloga je sicer več ali manj pasivnega značaja, toda v njej so tudi momenti, ki terjajo ne samo silo talenta, ampak tudi igralsko rutino. V začetku še dober, je proti koncu, zlasti v četrtem dejanju, g. Venišnik omagoval.

Preveč bi bilo, ocenjevati podrobno tudi kreacije vseh ostalih nastopajočih, vendar naj velja, da so več ali manj vsak po svojih močeh dopomogli do celotne zmage tega režijske in igralske težkega dela. Izrečno naj omenim gaskonske kadete, katerih je kar 12, vse tri poete, sestre, a potem še igralce. A s tem vrsta nastopajočih še ni izčrpana, saj slede še razni plemiči, meščani, precioze, kadeti, mušketirji, gledalci itd., itd.

Tako je postal »Cyrano de Bergerac« predstava, s katero se je naša drama ob vstopu v novo gledališko leto odlično predstavila polnemu gledališču, ki jo je temu primerno tudi sprejela z vsemi simpatijami in priznanjem.

Novice

Tudi uradništvu je potrebno povečati prejemke sorazmerno z draginjo

Izdatki v vsaki družini so danes porasli v primeri s stanjem pred draginjo za 50–60%. Zato ni čudno, če so pričeli vsi prizadeti z bojem za izboljšanje svojega položaja. Nekaterim so bile plače že nanovo urejene. Sedaj so določili minimalne nekvalificiranemu delavstvu. Zasebni nameščenci imajo minimalne mesečne plače 1.000 din. Zaradi draginje se potegujejo za povišanje.

Najtežje pa je uradnikom nižjih skupin. Povišica, ki so prejeli kot izredno draginjsko doklado, znaša od 8–10%, kljub temu, da se je, kakor smo že omenili, povprečni izdatek dvignil za 50–

60%.

Če primerjamo sedanje prejemke nekvalificiranih delavcev, po novi minimalni mezdni odredbi, z mesečno plačo — uradništva, lahko te plače vzpo redimo od III. skupine naprej. Ne mislimo reči, da delavstvo ni potrebno povišanja, ampak hočemo poudariti le to, da mora biti povišanje sorazmerno pri vseh enako, kakor se povišajo cene življenjskih potrebščin tudi za vse enako.

Uradniški stan, ki ga prištevamo med inteligenčne poklice, za katerega je treba 8, 9, in celo 12 letno šolanje, lahko danes po prejemkih uvrstimo med one

poklice, ki zahtevajo komaj ljudsko-šolsko izobrazbo. O raznih kvalificiranih poklicih pa ne govorimo, ker je pri prejemkih razlika še večja.

Znano načelo je, da mora inteligent živeti z duhom časa, da se mora izobraževati in mora imeti tudi neko duhovno hrano. Kako pa naj vse to doseže, ko pa nima sredstev niti za neobhodne izdatke.

Položaj uradnikov je treba na vsak način izboljšati, ker ne smemo dopuščati, da bi ta naš stan zabredel še v večje dolgove, kakor je že in da bi popolnoma propadel. V—ar.

Kmečki dolžniki slabo plačujejo svoje dolgove

Privilegirana agrarna banka je objavila poročilo o plačevanju anuitet v prvih 7 mesecih letos. Kmetje so vplačali 33 milijonov din. Po sedežih banke je bilo vplačanih v Beogradu 17,7, v Zagrebu 2,5, v Sarajevu 1 milijon din, zato pa v Ljubljani 11,8 milijonov din! Ni sicer to popolnoma nov pojav, da smo Slovenci točnejši, kot v drugih predelih naše države, vendar je dovolj značilen. Dočim so pri nas kmečki dolgovi bili tako točno »odrajanji« ter je njihovo vplačevanje v zadnjem času še naraslo, je posebno na področju zagrebške in sarajevske podružnice plačevanje skoraj popolnoma zastalo.

Naši izseljenci v okupirani Franciji

V Franciji je blizu 16.000 naših izseljencev. Vest, ki so jih prejele naše oblasti o njihovem sedanjem stanju, so dobre. Največji del naših izseljencev je zaposlen v okupirani Franciji. Med boji je del naših ljudi zapustil severno Francijo ter odpotoval v Marseille, da bi se vrnili v domovino. Imeli so nekateri tudi 10.000 frankov prihrankov. Toda, tu so našli na težkoče, zato so se večinoma vrnili nazaj na delo v okupirano Francijo. »Hrvatski Dnevnik« poroča, da smo lahko mirni glede usode teh delavcev, ker so vsi izseljenci dobro preskrbljeni. Nezaposlenih je malo. Delavci v rudnikih so začeli spet z delom. Nemške oblasti bodo del naših izseljencev preselile v Nemčijo in jih tam zaposlile.

Ne pozabi naročnine!

Obnavljanje železniškega parka

Kdor primerja naše vlake, osebne ali tovarne, z vlaki v drugih državah, ve kako potrebno bi bilo, da pridejo postopoma vagoni zgrajeni v bivši Avstro-Ogrski monarhiji iz prometa in se zamenjajo z novimi. Dovolj so se že pretresli potniki tretjega razreda naših osebnih vlakov, dovolj škode je že utrpelo gospodarstvo pri nas radi slabih tovarnih vagonov.

Sedaj je ministrstvo prometa začelo z odstranjevanjem te pomanjkljivosti. To ni prvič, da se bavi ministrstvo s tem vprašanjem. Ze pokojni minister Spaho se je pogajal z Nemčijo za lokomotive in vagoni. Časniki so takrat poročali, da se pogajajo za dve milijardno blagovno posojilo. Spaho je že potoval po Nemčiji, da si ogleda material potreben za železnice. Zato so tedaj mnogi časniki pisali, da bi bilo bolje, če bi potreben material preskrbele domače tovarne. To bi po mnenju teh listov tem tovarnam tudi zelo pomagalo,

saj so tako v slabem položaju. Izgleda, da je ministrstvo sedaj upoštevalo te nasvete, kajti domače tovarne Brodska, Jesenice, Sartin itd. so dobile velika naročila za lokomotive in vagoni. Toda veliko vprašanje je ali bodo ta naročila tudi izvršena, saj je danes precejšnje pomanjkanje surovin in polfabrikatov iz železa. O tem smo že pisali. Reorganizacija jugo-čelika bi bila zato tudi v interesu našega železniškega prometa. Ali bo do nje prišlo? Ali bo dovolj surovin za prenovitev železniškega parka? Na to vprašanje za sedaj še ni mogoče odgovoriti. Ali pa bo tudi ta načrt ostal le načrt, kot so ostali toliki pred njim? Potrebno pa bi bilo vozni park ne le prenoviti, temveč tudi povečati. Posebno na slovenskih progah je premajhen.

To je le eno vprašanje naših železnic. Jih je pa v resnici mnogo več. Vsa so aktualna, vsa bi morali čim prej rešiti. Zato bomo o njih še podrobneje razpravljali.

Razsodba v mezdnem sporu stavbinec

11. okt. se je sestal poseben razsodiščni odbor, ki naj bi rešil mezdne spore v gradbeni stroki za Slovenijo. Po poročilu Delavske zbornice je odbor sklenil sledeče:

V prvi draginjski razred se poleg dosedanjih krajev uvrste še kraji: Javornik, Celje, Bled, Trbovlje ter kraji, ki štejejo nad 5000 prebivalcev.

V drugi draginjski razred se uvrste še: Novo mesto, Sevnica, Kočevje, Rogaška Slatina, Litija, Tezno, Studenci, Pobrežje, Košaki, Vrhnika, Rajhenburg, Ptuj ter vsa stavbna dela industrije v celjskem, dravogradskem, kamniškem, konjiškem, laškem, litjskem (levi breg Save), ljubljanskem, mariborskem (levi in desni breg), radovljiškem, slovenjgrijskem, škofjeloškem (spodnji del) srezu ter v krajih: Brežice, Krško, Litija.

Dosedanji IV. in V. draginjski razred se ukineta ter spadajo vsi drugi okraji in

kraji v III. razred. V III. razred spadajo tudi vsa stavbna dela industrije v celjskem, dravogradskem, kamniškem, konjiškem, laškem, litjskem (levi breg Save), ljubljanskem, mariborskem (levi in desni breg), radovljiškem, slovenjgrijskem, škofjeloškem (spodnji del) srezu ter v krajih: Brežice, Krško, Litija.

Dosedanji IV. in V. draginjski razred se ukineta ter spadajo vsi drugi okraji in kraji v III. razred. V III. razred spadajo tudi vsa gradbena dela (izvzemši industrije) v vseh krajih, ki ne spadajo v I. in II. razred.

Nove mezde, ki stopijo v veljavo z 11. okt. 1940, znašajo: Za pomožne delavce nad 18 let v I. razr. 5,75, v II. 5,25, v III. 5 din. Kvalificirani delavci do 12 mesecev prakse prejmejo po razredih I—III od 6,50, 6 in 5,50 din. Po 12 mesecih prakse v razr. I do III 7,50, 7 in 6,25 din.

MALE OGLASE

za sobotno številko
»Večernika« oddajte

že danes!

Za delavce, mlajše od 18 let, pa veljajo sledeče mezde: V I. razredu din 4,25, v II. din 4.— in v III. din 3,75.

Novo določene mezde veljajo tudi za vsa banovinska in državna javna dela.

Čevljarski pomočniki v Ljubljani so se nahajali v mezdnem gibanju in zahtevali zaradi narasle draginje k dosedanjim 15% dokladah še novo najmanj 20% doklado, tako da bi skupna doklada znašala 35%. Ker pri poravnalnih razpravah ni prišlo do sporazuma in so delodajalci odklonili po pomočnikih predlagano razsodišče, so stopili pomočniki v stavko, ki je trajala do 8. oktobra 1940. Medtem se je večina čevljarskih podjetij v Ljubljani izjavila, da pristane na skupno 35% draginjsko doklado, nakar je Združenje čevljarskih mojstrov v Ljubljani podpisalo tozadeven sporazum, s čimer je bila stavka likvidirana ter so pomočniki 9. oktobra 1940 zopet nastopili delo.

»Naše gorice«

Ze več let izdaja Vinarsko društvo za dravsko banovino v Mariboru strokovno glasilo »Naše gorice«. Pri listu »Naše gorice« sodelujejo priznani vinarski strokovnjaki, praktiki in drugi odlični sodrujniki. V oktoberski številki prinašajo »Naše gorice« aktualne članke z vinarstva in kletarstva. Med drugimi je zlasti pomemben članek pisca F. V., ki obravnava o slajenju in razkisanju letošnjih vinskih mostov. Kakor je znano, je izdala banska uprava dovoljenje za splošno slajenje mostov. Tudi je ministrski svet predpisal uredbo o osvoboditvi državne, banovinske in občinske trošarine na sladkor, namenjen za sladkanje vinskega mosta. Zaradi tega bodo strokovno podane smernice v »Naših goricah« zelo dobrodošle kažipot za one vinogradnike, ki bodo izboljševali mošče z dodajanjem sladkorja.

List »Naše gorice« izide vsakega 15. v mesecu. Naročnina znaša komaj 20 din letno. Naroča se na naslov: Vinarsko društvo v Mariboru, Vinarska šola.

Podzemsko jamo

so odkrili delavci pri razstreljevanju nekega hriba za cesto Železno-Podsreda. V jami, ki se nadaljuje v nadaljnjih podzemskih prostorih, so našli več kapnikov raznih oblik ter majhno jezerce, iz katerega stalno odteka voda, ki prihaja na dan bržkone v Podsredi.

RUBY M. AYRES:

DRUGI MEDENI TEDEN

ROMAN

9

— Da, — je rekel mrtvo Jimmy. Ta hip je sovražil samega sebe. Tako poniglavega se je čutil in zmedenega. Jezilo ga je, ko mu je pogled na Cynthijo razvnel stare rane v srcu.

Cynthija pa je bila na pogled mirna in ravnodušna. Kako rad bi Jimmy vedel, ali se ta ženska sploh še spominja vseh dni in ur, ki sta jih skupaj preživela, na dni, ko sta se tako brezmejno ljubila, daleč od vsega sveta, ko sta kovala načrte. Stisnil je zobe, da ga je zabolelo v dlesnih.

Za vrata: njen živ mož je torej prav nič ne moti, da bi se sedaj ne sprehalala z drugim. In prav s temle Mortlantom.

— Kdo je bil z njo? — je vprašala po daljšem molku Kristina. — Nič kaj vseč ni bil. Upam, da Cynthija ne misli njim resno! Kaj pravite, Jimmy?

— Cynthija je že omožena, — je dejal Jimmy kar tako, ko da bi se ga zadeva prav nič ne tikala. Ta trenutek se mu je zdela Kristina tako neznansko otročja in nezrela: — Kako otročja je še... — je pomislil Jimmy.

— Ali poznate njenega moža? — je še

dodala ter globoko pogledala Jimmyja v blede obraz.

— Nikoli ga še nisem videl, — je rekel že nekoliko bolj zbrano. — Sodim pa, da je ni vreden, če je res vse, kar sem o njem slišal. Pravijo, da je ravnal z njo naravnost nečloveško.

— Sramota! — je pristavila Kristina ogorčeno ter se zagledala v odhajajočo Cynthijo. — Jimmy, ali bi bili ponosni na tako ženo? Povejte!

— Siromak, kakršen sem jaz, se ne ženi s tako krasno ženo kot je gospodična Farrowa, — je zbadljivo dejal Jimmy. — Takele žene hočejo moža, ki ima denarja v vrečah, moža, ki jim lahko kupi avto, diamante in podobne razkošnosti. — Njegov glas je bil bolesten in obenem žaljiv. Kristina je bila videti potrtja; nekaj časa je stopala molče ob njem, potem pa je spet dejala:

— Meni bi bilo vseeno, četudi bi bil mož, ki bi ga ljubila, siromašen ko suha trska.

Jimmy jo je pomembno pogledal. Skoraj pol obraza ji je skrivala mehka kožuhovina, ki jo je imela okoli vratu, tako je videl le temne obrvi, ki so se močno od-

ražale od lepo oblikovanega bledega čela.

— Saj ne boste vedno tako mislila, — je pristavil precej cinično. — Nekega dne, ko nekoliko odrastete in boste razsodnejša kot pa ste danes, boste tudi gledala za možmi, ki bodo obloženi z denarjem.

— Nikoli ne bom taka, — je vzklila ogorčeno. — Jimmy, vi ste zares grozni! Toda Jimmy je ostal pri svojem; še nasmehnil se ni.

— Žene so vse enake, — je mračno dostavil.

Da, Jimmy je bil mlad, zelo, zelo mlad.

4

Jimmy izve novico

Naslednje jutro je prejel Jimmy pismo od Horacija Velikega. Pozorno si je ogledal rokopis in tujo znamko. Horacij Veliki je pisal zelo poredko, in še to le takrat, kadar je bilo zares posredi kaj prav važnega. Horacij je bil precej starejši od Jimmyja. In reči je treba, da se ga je Jimmy takorekoč bal.

Sicer pa se Jimmyju ni zdelo, da bi pismo odprl, predno ne konča z jututrenkom. Šele nato je stopil h kaminu, se zložno pogreznil v naslonjač ter še nekajkrat preobrnil bratovo pismo. — Kaj za vrata mi le hoče ta stari tiger? — se je zavzeto spraševal. Potlej je resignirano vzdihnil ter raztrgal kuverto.

S Horacijem Velikim se nista videla že dve leti. Horacij Ferdinand Challenger.

tako je bilo celo ime njegovega brata, je bil mož, ki si je dal strahovito mnogo opravka s svojim zdravjem oziroma svojim neizdravljem. Vse svoje dosedanje življenje je prebil v kopališčih in zdraviliščih, zmedeno obletavajoč zdravnike vseh vrst. Bil je nervozen in popadljiv človek. Svojega brata pa je ljubil kar se je dalo najmanj nekoga ljubiti.

Zadnji dve leti je živel v Avstraliji, kamor je odšel po nasvetu nekega novega zdravnika, pri katerem se je zdravil. Med potjo, ki je trajala šest tednov, je bil tako bolan, da bi si najraje vrnil domov, če bi si ne bil vtupil v glavo, da mora v Avstralijo na zdravljenje.

Jimmy se je vil od smeha, ko je za to izvedel. Z lahkoto si je predstavljal, kako je bilo bratu na prekooceanski poti, ko pa še doma ni vzdržal dobri dve uri hoda, ne da bi ga jele napadati slabosti. Sicer pa je bilo Jimmyju silno všeč, da je bil sedaj rodbinski poglavar tako daleč. Nadzorstva ni trpel; rad je imel proste roke, da se mu ni bilo treba bati, da bi pri svojem početju na vsak korak mogel naleteti na Horacija Velikega.

Sedaj je čital bratovo pismo s posebnim okusom v ustih, zlogujoč vsako vrstico. Prav za prav je Jimmy zelo nerad pisaril pisma, a tudi sprejemal jih ni kdo ve kako rad... Te dni ga je precej stvarilo zelo jezilo. Zadeva glede Cynthije pa ga je pošteno podrla na tla, tako da ni bil za nobeno rabo.

(Dalje.)

Zaposlenost in mezde v avgustu

Po statistiki OUZD-a za avgust znaša celokupni letni prirast zavarovanega delavstva le 1915. Konjunktorni prirast znamenjeje gradnje, ki so izvajane predvsem na obče stroške: gradnja železnice, cest in vodnih zgradb za 6477 delavcev, javni promet 1258, pa tudi hišna služinčad za 743, gradnja nad zemljo pa 505 del. Močno je padlo število zavarovancev v tekstilni industriji (1600), v indu-

striji kamenja in zemlje (1081), v gozdno-žagarski industriji (1048), v gostilnah, kavarnah, krčmah in pod. 715, pri predelovanju lesa (704) itd. V sezijskem pogledu se je članstvo OUZD-a dvignilo za 1142 zavarovancev. Sezijski dvig je znatnejši le v gradbeni (268) in gozdno-žagarski industriji (237). Sezijski padec je najvidnejši pri tekstilni (233) in oblačilni industriji (185). Skupno

število zavarovancev je znašalo v avgustu 110.316. Letni prirast, ki je bil v prvi polovici leta še blizu 7000 zavarovancev, je v avgustu nazadoval na 1915 zavarovancev. Povprečna dnevna zavarovana mezda je napredovala za 4.19 din ali 16.69% ter znaša 29.30 din (m. 32.78, ženske 22.22). Celokupna dnevna zavarovana mezda se je dvignila za 510.300.40 din na 3.232.198.80 din.

Celje

Zborovanje banovinskih cestnih nadzornikov

V nedeljo se je v Celju na okrajnem načelnstvu vršil občni zbor društva banovinskih cestnih nadzornikov iz dravske banovine. Občnega zbora so se udeležili člani iz raznih krajev Slovenije. Društveni funkcionarji so podali poročila o delovanju društva v minulem poslovnem letu. Razpravljalo se je o delu v bodo-

čem letu ter o težavnem gmotnem položaju, v katerem se poleg drugih nameršencev nahajajo tudi cestni nadzorniki. Mnogo je bilo govora, kako izboljšati gmotni položaj in doseči povišanje prejemkov. Razprave so bile vseskozi stvarne. Pri volitvah je bil za predsednika izvoljen Vajenec Miroslav iz Velikih Lašč.

Smrtni skok v vodnjak

V soboto se je v Petrovčah zgodil nenavaden način samomora. 38 letna žena tapetnika Elizabeta Lednikova je skočila v Rušah pri Petrovčah v vodnjak. Pred dejanjem je doma še vse pospravila in nakrmila živino, nato pa je izginila. Domači so jo kmalu pogrešali. Začeli so jo iskati, ker so slutili, da se je radi živčne razvrzanosti Lednikove utegnile kaj zgo-

dit. Po ne dolgem iskanju so jo res našli v vodnjaku. Ko so jo potegnili iz vode, so takoj poklicali zdravnika dr. Ločniškarja iz Žalca, ki pa je mogel ugotoviti samo smrt. Lednikova, ki zapušča moža, ki je uslužben v Celju in dve mladoletni hčerki, je dejanje izvršila v duševni zmedenosti.

c **Sahovski klub** v Celju je odlikovan z redom sv. Save IV. stopnje.

c **Podporno društvo** za učence in učence na obeh drž. realnih gimnazijah v Celju bo imelo redni občni zbor v petek, 25. t. m., ob 14. v zbornici drž. realne gimnazije v Celju z običajnim dnevnim redom.

c **Danes vsi v gledališče!** Drevi ob 19. se odvori v Celju letošnja gledališka sezona. Ljubljanci bodo gostovali z opero »Jemuf«. Začetek bo točen.

c **Umrl** je v Medlogu pri Celju 61 letni posestnik Izidor Lešnik.

c **Nesrečen padec po stopnicah.** 32 letni hlapec Franc Lipušek iz Mariborske ceste v Celju je v fiedeljo padel po stopnicah in si pri padcu težko poškodoval prsni koš in ključnico. Oddali so ga v bolnišnico.

c **S kolesa je padel** v soboto zvečer, ko se je peljal domov v Petrovče 27 letni trgovski pomočnik Janko Vrnun. Polotkel se je po glavi. Pomoči je moral iskati v celjski bolnišnici.

c **Urejevanje Vodnikove ulice** hitro na-

Ljubljana

VODSTVO BANOVINSKEGA PREHRANJEVALNEGA ZAVODA

Ban dravske banovine dr. Marko Načič je imenoval za predsednika novo ustanovljenega banovinskega prehranjevalnega zavoda v Ljubljani bivšega ministra Frana Snoja, za podpredsednika pa banovinskega svetnika in šefa kmetijskega odseka inž. Lambert Murjia. Oba sta že prevzela svoji službeni mesti.

a **Na Glasbeni akademiji** v Ljubljani so imenovani za izredne profesorje v 4-I Anton Ravnik, Jan Slais in Angela Trost, ki so bili doslej profesorji na glasbeni srednji šoli v Ljubljani.

a **Premeščen** je železniški kontrolor Janez Maraz iz St. Vida pri Ljubljani v Ljubljano.

a **V sodni službi** je napredoval v 4-I Karol Pleiweis, sodnik okrajnega sodišča v Ljubljani.

Ptuj

REZERVNI PODČASTNIKI SE ORGANIZIRAJO

V nedeljo je bil v Narodnem domu sestanek rez. podčastnikov za ptujski okraj. Sestanek je ob lepi udeležbi navzočih otvoril tajnik pododpora v Mariboru Črepinko ter razložil pomen in namen združenja. Na koncu je bil izvoljen za poverjenika URP pododpora v Mariboru Korenjak Karel. Naknadne prijave za članstvo sprejema Korenjak Karel, Zrinski-Frankopanska ulica 10 v Ptuj, ki daje tudi informacije in pojasnila. Vpisnina in legitimacija 10 din, društveni znak 10 din. Mesečna članarina 3 din se pa plača za tri mesece vnaprej.

p **Denarnico** s 160 din in ubožnim izpricvalom je izgubila na Florjanskem trgu pos. Grmilske Marija iz Grajene. Pošten najditelj jo naj odda proti odškodnini na policiji.

p **Desnico** si je zlomila dveletna pos. hči Segula Marija iz Gorišincev pri padcu z voza.

o **Ptujska mladina** na severni meji. Ptujska 5. realna gimnazija je priredila kolesarski izlet skozi Slo. gorice na severno mejo. Pri Sv. Trojici so si dijaki ogledali znamenito romarsko cerkev in spomenik kralja Aleksandra I. nakaš so nadaljevali dol v Gor. Radgono.

preduje. V gornjem delu je že dogotovljeno betonsko cestišče, ki ga bodo sedaj pričeli graditi še v spodnjem delu. Nato pa bodo položili granitne kocke in jih zalili z asfaltom.

c **Nočno lekarniško službo** ima do 18. t. m. lekarna »Pri križu« na Kralja Petra cesti.

c **Plačajte mestne davščine!** Mestno po glavarstvo celjsko opozarja hišne posestnike in lastnike vozil, da so 1. oktobra zapadli v plačilo: 5 odst. najemniški vinar in 2 odst. kanalska naklada za proračunsko razdobje od 1. oktobra do 31. decembra 1940. Vodarina in števina za proračunsko razdobje od 1. julija do 30. septembra 1940. Tretji obrok davščine na vozila za leto 1940-41. Stranke se pozivajo, da zapadle obroke plačajo pri mestni blagajni celjski zanesljivo do 10. novembra 1940. Po preteku tega roka se bodo zaračunale zakonite 6 odst. zamudne obresti. Plačila, ki bodo zaostala po preteku 6 tednov od dneva dospelosti, se bodo izterjala izvršnim putem.

POVISAN ZNESEK, KI MORA OSTATI PRI IZVRŠBI DOLŽNIKU

Na predlog prosvetnega ministra je ministrski svet določil, da mora ostati dolžnik od mezde dnevno 30 din, dočim je smel doslej ohraniti le 20 din. Niso pa spremenjene ustrezajoče določbe za državne uslužbence in nameščence v državni službi ter za trajno nameščence v zasebni službi, upokojence ali take, ki prejemajo odpravnino od delodajalca ali zavarovalnice. Za te velja še naprej, da se jima sme zaseči tretjina plače in ostalih prejemkov v denarju. Ostati pa jim mora 6000 din.

POSTAL KOLPORTER, DA BI NASEL BRATA IN SESTRO

Mladi Mian Dotlić iz Gline je postal časopisni raznašalec, da bi mogel prečitati vse časopise ter tako najti vesti o svojem bratu in sestri, ki sta po smrti roditeljev odšla s trebuhom za kruhom. Uslužen je kot raznašalec pri knjigarnarju Štulu v Glini ter prosi za event. sporočila o obeh na ta naslov.

o **Požar** je popolnoma upepelil vinski hram posestnice Kostrevčeve v Blatnem pri Brežicah. Skoda je krita z zavarovalnino.

o **Upokojena** sta v državni službi dr. Josip Tombak, sodnik okrajnega sodišča v Murski Soboti v 3-II, ter Josip Zgonc, administrativni uradnik 9. skup. v državnem zdravilišču v Topolšici.

o **Negova** v Slov. gor. Negova bo v kratkem dobila pošto in telefon. Pošta bo nastanjena v tukajšnji graščini, ki je tudi dala brzojavne drogeve brezplačno. — Delo na novi cesti Ivanjci—Negova je zastalo in se pritožujejo vozniki kakor tudi avtomobilisti, da je nemogoče zvoziti v deževnem vremenu. Ko bo cesta prihodnje leto dograjena, bo imela velik gospodarski pomen. Saj po njej vozijo drva in hlode iz velikih graščinskih gozdov, v jeseni pa jabolka, ki so glavni vir dohodkov negovskih sadjarjev. — **Bo-dre.**

o **Glavni dedič** pokojnega Roberta Košarja je njegova žena Ana Košar ter potemtakem ni zapustil vsega svojega premoženja dijaštvu že sedaj, temveč bo temu na razpolago po njeni smrti.

o **Nesreča pri delu** v jeklarni. V guštanjski jeklarni se je pripetila nesreča, katere žrtev je postal 30letni delavec Paradiž Ivan. Ponesrečenec si je pri delu težje ranil desno nogo. Prepeljali so ga v slovenjegraško bolnišnico, kjer so mu zdravniki nudili potrebno pomoč.

o **Nesreča progovnega čuvaja.** Čuvaj na progi Dravograd — Maribor Bigec Tomaž iz Vuzenice je zaprosil delavca Šolna naj mu prinese kit in naj ga vrže skozi okno vlaka. Pred dnevi je res Šoln ugodil prošnji in vrgel iz vlaka zavitek s kitom. Čuvaj pa je paket nerodno lovil in si je poškodoval desno roko. Iskati je moral zdravniške pomoči v slovenjegraški bolnišnici.

o **Napad na cesti.** V nedeljo zvečer je hotel v gostilno v Sp. Doliču pri Vitanju 47letni čevljarski mojster Suligoj Ivan iz Spodnjega Doliča. Na cesti ga je napadel najprej Viktor Lazar, krojaški pomočnik pri Paglavci Francu v Zgornjem Doliču pri Mislinju. Tega se je napadeni obranil isto tako tudi poznejših napadalcev Franca in Jožefa Kanonika iz Pake pri Vitanju. Nato pa je navalilo nanj več fantov, katerih se pa ni mogel ubraniti. Podrli so ga na tla in ga pričeli brcati s čevlji in mu prizadejali več težjih poškodb po glavi in hrbtu. Suligoj se prepečal v bolnišnico v Slovenj Gradec, kjer so mu zdravniki nudili potrebno pomoč. Stanje poškodovanega je resno. Napadalec išče zandarmenja in se bodo morali zagovarjati pred sodiščem.

o **Jugobruna,** tekstilna tovarna iz Kranju, je kupila v Beogradu palačo za 6 in pol milijonov. Nakup je v zvezi z njeno selitvijo v Jagodino, kjer se bo tudi preimenovala v »Jagodinsko tekstilno d. d.«

o **Zveza fantovskih odsekov** ima 20. t. m. v Ljubljani svoj občni zbor.

o **Staro nemško železo** bomo dobili v večjih količinah.

o **Učiteljsko ljutomerskega okraja,** organizirano v JUJ, je imelo v soboto, 12. t. m. svoj redni letni občni zbor v Križevcih. Predbivalstvo je vzgojiteljem na čast razobesilo zastave v pozdrav. Udeležba je bila zelo dobra. Predsednik upravitelj Ivajnski je vodil občni zbor. Poročila so bila sprejeta soglasno in brez debate. Delovanje odbora je bilo na stanovski liniji klavnega odbora JUJ. Volitev letos ni bilo, ker je bil lani izvoljen sedanji odbor za triletno poslovno dobo.

o **V treh letih 6 razredov gimnazije.** Go-mičnik Stanko, gostilničarski sin iz Otoka pri Ormožu, je z obiskom meščanske šole v Ormožu izgubil več let in mu po novem pravilniku tudi ni več bilo mogoče, vstopiti kar v 5. razred gimnazije. Radi tega se je odločil, da kot dijak privatist polaga izpite čez dva razreda na leto. Tako je v treh letih položil izpite čez šest razredov. V treh letih je položil dve mali maturi in je letos vstopil kot redni dijak v 7. razred realne gimnazije v Ptuj. Na njegovo prizadevanje je bila pred kratkim v Ormožu ustanovljena tudi jadralno-letalska skupina.

o **Napadeni so bili v Prevaljah** trije mladeniči, in sicer 21 letni dninar Josip Pečovnik, 22 letni dninar Ivan Kumar ter 26 letni delavec Pavel Tomaž. V neki gostilni jih je napadel neki posestniški sin ter jih z nožem nevarno oklal. Najtežje poškodbe je dobil Pečovnik, katerega je napadalec trikrat sunil z nožem v hrbet ter mu ranil pljuča. Njegovo stanje je zelo resno.

o **Krajevni šolski odbor v Selnici ob Dravi** razpisuje javno ofertalno licitacijo za prevzem sledečih del: 1. steklarska, 2. pečarska, 3. slikarska in plesarska, 4. ključavničarska, 5. dobavo obnovega poda, 6. parklarska dela. Opisi in pogoji razpisanih del so vsak dan dopoldne na razpolago pri kraj. šol. odboru v Selnici ob Dravi proti odškodnini 30 din. Zapečatene ponudbe, naslovljene na krajevni šolski odbor v Selnici ob Dravi je treba oddati najpozneje do 10. ure dne 19. oktobra t. l. v šoli. Krajevni šolski odbor si pridržuje pravico, oddati dela po svoji uvidenosti.

o **Tudi soboški čevljari** so zvišali cene čevljarskim izdelkom. Na sestanku v ponedeljek, 7. t. m. so sestavili začasen cenik, po katerem stanejo n. pr. moški zbiti predniki 160 din, ženski pa 130 din, potemljanje moških čevljev 45, ženskih z nizkimi petami 45 do 50 din, otroških manjših do 35 din, večjih do 45 din. Novi moški čevlji iz boksa bodo stali 300—320 din in ženski prav toliko.

20 let od smrti dr. Georga-mecena CMD

Te dni poteka 20 letnica smrti velikega mecenata CMD, dr. Georga. Dr. Josip Georg je bil rojen v Makolah 14. jan. 1862. Oče mu je bil veleposesnik, krčmar in mesar ter slovenskim narodnim stremljenjem precej nenaklonjen. Vendar niti on, niti drugi niso mogli odvrtiti njegovega sina od dela za pravice slovenskega naroda. Po končani univerzi v Gradcu je dr. Georg vstopil v pisarno dr. Jos. Serneca v Celju, pozneje pa se je preselil v Šmarje, kjer je razvil precejšnje narodno in gospodarsko delovanje. Postal je načelnik hranilnice, kot od-

Mezdno gibanje rudarjev

Pri Trboveljski premogokopni družbi so se danes pričela pogajanja z zastopniki rudarskega delavstva v vprašanju ureditve dela in mezd. Pred tem je bil v četrtek v Trbovljah sestanek zastopnikov vseh strokovnih delavskih organizacij, Delavske zbornice in II. rudarske skupine, na katerem so bile sestavljene zahteve, ki naj služijo za podlago teh pogajanj. Predstavka delavstva, predložena TPD, zahteva zvišanje temeljnih mezd vseh petih kategorij, tako da se bo temeljna mezda V. kategorije (mladoletni delavci) zvišala od 24 na 34 din, v IV. kategoriji od 29 na 44 din, v ostalih kategorijah pa sorazmerno. S tem bi mezde približno ustrezale podražitvi življenjskih potrebščin. Tudi mezde za akordno delo se morajo prilagoditi sedanjim razmeram.

Kolektivna pogodba se mora dopolniti tako, da bo zagotovila rudarjem še posebno božično doklado po 150 do 300 dinarjev po kategorijah. Nadalje plačan dopust, kakor ga dajejo delavcem državni rudniki. Delavstvo drugih obratov TPD, cementarne, kammolomov, apnenic itd. naj dobiva stanovanjsko doklado, deputatni premog in naj bo tudi drugih ugodnosti enako deležno kakor rudarji. Za nedeljsko delo mora vse delavstvo prejemati stoddostni povišek, v kolikor traja to delo nad osem ur. Nove določbe kolektivne pogodbe morajo veljati za vse rudnike in stranske obrate Trboveljske premogokopne družbe. To so v glavnem zahteve delavstva v revirjih, po katerih naj bi se sklenila nova kolektivna pogodba.

Trboveljski drobiž

KDO BO ZIDAL SOLO V TRBOVLJAH?

V Trbovljah je vprašanje šolskih prostorov zelo pereče. Obe šoli, vodenska in trška, se stiskata v sicer navidez mogočih, a za številno deco le pretesnih stavbah. Mnogi manjši in zakotnejši kraji se lahko ponašajo z daleka boljšimi šolskimi zgradbami kot največji industrijski center Slovenije.

Posebno občuti pomanjkanje prostora vodenska šola, ki daje streho tudi obrtnonadaljevalni in trgovsko nadaljevalni šoli.

Vodenska šola je bila do leta 1882 rudniška v vsem svojem obsegu. Tudi učiteljstvo je nastavljala in plačevala družba, lastnica rudnika. Tega leta pa je šola prevzela v svojo upravo dežela; vendar se je istočasno TPD obvezala z reverzom, da bo dajala tej šoli potrebne prostore. Vse doslej ni nastajalo v tem oziru nobeno vprašanje. TPD je obnavljala in popravljala šolsko zgradbo. Ko pa je postala gradnja nove šolske stavbe nujnost, izjavlja TPD, da je toliko reverz iz leta 1882 ne veže, da bi morala zidati šolo ona. Na isto stališče se je postavila tudi banska oblast, ki je odredila da naj zida novo šolsko zgradbo krajevni šolski odbor oz. občina. Na pritožbo krajevne šolskega odbora na ministrstvo prosvete, se je tudi to postavilo na stališče TPD in banske uprave.

Krajevni šolski odbor pa je sklenil naj odloči v tem sporu sodno tolmačenje obvez TPD izhajajočih iz omenjenega reverza.

PRED POPRAVILOM CESTE SV. LENART—SV. BENEDIKT

Za 21. oktober je razpisana prva licitacija za zgraditev zgornjega ustroja državne ceste Sv. Lenart—Sv. Benedikt v Slov. goricah. Proračunski stroški znašajo 317 tisoč din. Prav tako bo modernizirana državna cesta Selce—Sv. Marjela—Rimske Toplice. Licitacija bo 23. oktobra, proračun predvideva 100.000 din izdatkov.

CELO TELE JE POJEDEL

Znani banatski sladokusec Janoš Kanjo iz Vanjeva je stavil s posestnikom Jovanom Baberčim iz Kikinde, da bo naenkrat pojedel tele, težko 50 kg. Stavila sta se za 3000.—din, toda pod ogojem, da si Janoš tele sam pripravi. Janoš si je tele najprej skuhal, nato je meso dalje prižig, tako da je od vsega ostalo par kilogramov mesa, ki ga je ob zalivanju s šestimi litri vino pojedel ter tako poleg izdatnega kosila dobil še 3000 din.

vetnik pa se je vneto bojeval proti potujčevanju, ki je zalivalo vsa naša sodišča. Postal je tudi načelnik okrajnega zastopstva. Kot tak je kljub grožnjam nasprotoval podpisu vojnega posojila. L. 1920. je nenadoma umrl na svojem posestvu v Makolah. Svojo narodno zavest je dokazal tudi s testamentom: generalni dedič njegovega premoženja je postala CMD. Ob prevzemu premoženja je bilo tudi sklenjeno, da mu bodo postavili v Šmarju spominsko ploščo. Dobro bi bilo, če bi se to zgodilo vsaj za 20 letnico njegove smrti.

Zanimivosti

Strahovlada mohamedanske sekte „asasinov“

V zgodovini mohamedanskega sveta je posebno zanimivo poglavje o tako zvani verski sekti »asasinov« in njenega poglavarja Hasana ben Sabba.

Leta 1090 je prišel v Kairo pravoverni musliman Hasan ben Sabba el Homairi ter pričel širiti nauk izmaelitov. V tem času je sedel na prestolu

slaboten in nesposoben kalif Muntasir, okoli katerega so se gnetli razni pustolovci in goljufi. Vlada je bila okolica je polagoma dobila v državi prevladujoč vpliv, dočim je državi sami grozil propad. Radi tega je vladala v državi silna nezadovoljnost, ki je bila ko nalašč dobrodošla stremuškemu Hasanu. Njegov

nauk se je naglo razširil po deželi. Ustanovljena je bila posebna sekta, ki je naglo pridobivala pristaše. Med novimi nauki, ki jih je oznanjal Hasan, je bila tudi trditev, da imajo pravico na kalifatski prestol samo pravoverni muslimani iz rodu Izmailovega. Kalif Muntasir pa je bil iz rodu Fatimidov. Hasanova sekta ga je proglasila za uzurpatorja, ki ga je treba vreči s prestola, če da ni pravoverni poglavar muslimanov. Po Hasanovih naukih sme pravoverni musliman storiti vse, kar ga je volja, med drugim sme tudi ubijati.

Se več: dolžan je celo ubijati v interesu nove vere. Posledice tega nauka so se kmalu pokazale ter do temeljev pretresle gnilo državno stavbo.

Hasan je prirejal tajne sestanke, na katerih je navzoče napajal z neko sladko tekočino. Kdor je zavžil le nekaj kapljic te tekočine, je imel v dremotnem stanju

krasne sanje in privide.

Radi tega se je med ljudstvom zadržalo mnenje, da je Hasan čudotvorec in prerok. Pristaši so ga naravnost oboževali. Zdelo se jim je, da jim je Hasan že na tem svetu pokazal slasti in čudovitosti džennata (raja). Neuko ljudstvo seveda ni vedelo, da je ona tajinstvena pijača, s katero je Hasan napajal svoje pristaše, navaden hašiš, opojna tekočina, ki so jo takrat že poznali in uživali v Perziji in Indiji. Po tem napoju pa so dobili Hasanovi pristaši ime »hašišini«. Evropeci pa so to besedo nekoliko preoblikovali ter pristaše Hasanove sekte imenovali »asasini«.

Ko je armada Hasanovih pristašev že močno narasla, je jela posegati v tok dogodkov s strahovito silo.

Dan za dnem so se vrstili uboji in politični umori

pristašev kalifa Muntasira. Sum je padel na Hasana, ki se je medtem že previdno umaknil iz Kaira. Pred zasledovanjem je zbežal v Perzijo.

Hasan je uvedel v deželi s pomočjo svoje sekte krvavo strahovlado. Okoli njega se je zbirala zlasti mladina, pogumni in k vsemu pripravljeni mladi moške. V rokah Hasana so bili slepo orožje, Hasan sam pa je bil delj časa

najodličnejši človek v Orientu

Okoli njegove osebe se je spredla tajna koprena in cela vrsta raznih legend. Ljudje so vedeli povedati, da stanuje na vrhu neke nedostopne gore. K njemu je mogoče priti edino po stopnicah, vklesanih v živo skalo. Poleg tega je imel izpeljanih iz svojega bivališča še nekaj tajnih izhodov.

V deželi je zavladal strah, kajti ljudje so kmalu spoznali, da pred Hasanom in njegovimi pristaši nihče ni več varen. Hasan je izvedel za vsako besedo, ki bi jo kdo izgovoril proti njemu in njegovi veri. Med ljudmi je zavladala prislovice, da je bolje skočiti v vodo, nego se zameriti sivemu starcu.

»Asasini« so slednjič postali tako močni in vplivni, da so jim jeli bogati trgovci iz Bagdada in drugih kupčijskih središč plačevati redni letni davek, s katerim so se odkupovali pred napadi in grozodejstvi.

Kalif in njegovi veziri so bili proti Hasanu in njegovi sekti brez moči, kajti kalif sam je bil neprestano obkrožen s pristaši Hasana. Veliki vezir iz Kurdistana se je nekega večera žaljivo izrazil o Hasanu.

Drugo jutro so ga našli v njegovem haremu mrtvega

s prerezanim vratom. Ubijalec je imel torej dostop celo v harem. Po tem dogodku se je strah pred »asasini« še povečal. Kalif se ni več upal iz svojega bivališča. Obdal se je z obzidjem in številno telesno stražo.

Poleg tega je imela sekta razpredene mreže po vsem dotlej znanemu svetu. O tem priča naslednja zgodba: Nek bogat trgovec je v družbi svojih najboljših prijateljev žaljivo govoril o Hasanu in njegovi sekti. Naslednje jutro je dobil pismeno sporočilo:

»Pripravi se na smrt!«

V največji naglici je najel ladjo ter nad dva meseca križaril po morju. Slednjič se je izkrcal v Španiji, ki je bila takrat v oblasti

Cerkvena posest v Nemčiji

Po podatkih glavne katastrske uprave iz leta 1937 imajo v Nemčiji (v okviru starih meja) verske ustanove, zavodi in zakladi 703.516 hektarjev poljedelske in gozdne posesti. Pretežna večina (397.000) odpade na evangeljske cerkve in ustanove, dočim ima katoliška cerkev v posesti samo 203.000 ha ali 29 odstotkov.

Maurov. Toda v hipu, ko je stopil na kopno, mu je nek mornar zasadil nož v srce.

Velike boje so imeli z »asasini« tudi križarji. Sekta »asasinov« se je vzdržala do sredine XIII. stoletja. Po smrti Hasana, ki je

dočakal točno sto let, so vodili sekto njegovi izbrani nasledniki. In šele Tataři in Mongoli, ki so vdrl v deželo, so sekto, ki je strahovala skoraj ves Orient, do kraja uničili in iztrebili.

Nemški „očiščevalni čolni“ ob rokavskem obrežju

Na zapadni fronti je že zdavnaj utihnilo orožje proti francoski armadi. Na vseh strateško važnih točkah pa so se zadržale nemške straže, zlasti na obrežju Rokavskega preliva, kjer varujejo pozicije proti sovražniku na drugi strani Kanala. Na obrežju Kanala na francoski strani je med drugimi edinicami zlasti mnogo tkzv. »očiščevalnih čolnov«, ki urejajo pristanišča ter sproti popravljajo storjeno škodo na napravah in pomočih.

Z zrakoplovom v višino 8.300 m

Svetovni rekord ruskega letalca Roščina

Pred nedavnim je dosegel ruski letalec Roščin nov svetovni rekord v višinskem poletu. Z aeroplanom »USSR 70« se je dvignil 8.300 metrov visoko. Iz njegovih izjav, ki jih je dal zastopnikom sovjetskega časopisja, je razvidno, da je bil balon posebno prirejen za ta višinski polet. Izdelan je bil iz nenavadno lahkega materiala, da bi mogel doseči kar največjo višino, tako je na priliki gondola, v kateri se je nahajal letalec, tehtala vsega samo 8 kilogramov. Takoj po startu je Roščin odvrnil ves balast. Balon se je dvignil z bliskovito brzino do 6000 metrov višine. V višini 7000 m je kazal termometer 29 stopinj pod ničlo. Kljub toplim oblakom je letalec trpel strahovit mrz. Od višine 7000 se je dvigal balon silno počasi. Povprečna hitrost dviganja je v tej sferi znašala jedva 2 m v sekundi. V višini 8.200 m je Roščin nenadoma začutil grozen pritisk krvi, postajalo mu

je slabo, zato se je odločil, da se spusti navzdol. Ko je balon pristal na zemlji, je posebna komisija pregledala višinomere ter ugotovila, da se je Roščin dvignil 8.300 m, in ne samo 8.200 kot je sam mislil. Polet je trajal 61 minut, vsa pot pa je znašala 220 km.

Kdor seje solze, bo žel radost.

(Iz »Psalma«)

Iz strahu pred operacijo pojedla 23 žeblijev

V neki italijanski bolnišnici je neka mladenka iz strahu pred operacijo snedla 23 žeblijev, ki so bili precej veliki. Operacija je popolnoma uspela, zdravniki pa so bili močno presenečeni, ko se je dekle po osveščenju od narkoze spet vrnila v operacijsko dvorano in prosila, naj je po-

Najmočnejši letalski motor na svetu

Najmočnejši motor za letalo na svetu gradi neka tovarna letalskih motorjev v New Jersey. Ta motor bo imel 2000 konjskih sil, kar pomeni, da bo za 400 ks močnejši od sedanega najmočnejšega motorja za letala. Te motorje bodo montirali na »Douglas« super bombarderjih, ki bodo imeli 9600 km letalski radij. Na tel razdalji bodo letala lahko prenašala 18 tonski tovor in 12 članov posadke.

Babica petih generacij

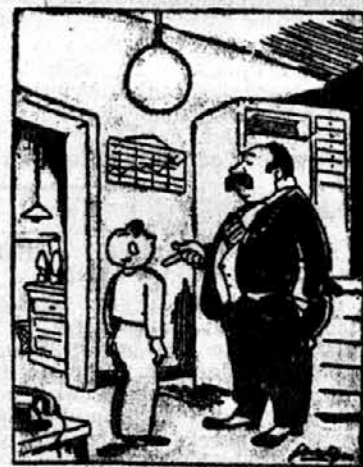
V Melniku blizu Prage živi vdova polmimarja Marija Urbanova. Od desetih otrok, ki jih je rodila, je še živih sedem. Čest jih živi v Češko-moravskem protektoratu, dočim je sedmi sin v New-Yorku. Njena najstarejša hči šteje 65 let ter ima dva otroke. Vnučinja je stara 44 let ter ima dva sina. Žena enega izmed obeh sinov pa je pred nedavnim rodila sina. Marija Urbanova je torej najstarejši živeči član rodbine petih generacij. Sama ima sedmero otrok, deset vnukov, šest pravnukov in enega prapravnuka.

Neprijetno poreklo

Zanimivo je poreklo besede šofer, ki je danes tako običajno po vsem svetu. »Šoferji« so bili namreč zloglasna razbojniška banda, ki je okoli 1790 strahovala v Franciji. Njeni člani so dobili naziv »šoferji« radi tega, ker so mučili svoje žrtve s tem, da so jih z bosimi nogami postavili na razbeljeno žerjavico, (francoska beseda »chaffer« pomeni greti).

NOV NAČIN ZATEMNITVE RIMA

V zatemnitvi Rima so uvedli zanimivo novost. Namesto modrih svetilk, katere so doslej uporabljali za razsvetljavo ulic, bodo sedaj namestili bele svetilke, ki po bodo mnogo slabše svetile. Nov način razsvetljave bo cenejši, poleg tega pa bo svetloba enakomerno razdeljena. Dočim so dobile modre svetilke iz zraka vidne, belih luči iz sovražnih letal ne bodo opazili.

— Kaj ti je naročil pisarniški šef?

— Naj ga takoj zbudim, čim vas zagledam, gospod ravnatelj.

„Klicanje duhov“ na račun zatemnitve

»V tem stoletju svetlobe in elektrike je najpripravniji čas za duhove«, je dejal neki neznanec 72 letni starki Perli iz Milana. Jarka svetloba je izgnala duhove iz mest. Odkar pa je nastopila vojna, je položaj mnogo boljši, ker se morajo mesta ponoči zatemniti.

Vdova je z velikim zanimanjem poslušala neznanega moža. Končno ji je predlagal, da priključ duha enega izmed svojih pokojnih sorodnikov. To bo storil popolnoma brezplačno, duh pa ji bo sporočil številko srečke, ki bo pri prihodnjem žrebanju zadela glavni dobiček. Za ta poizkus potrebuje samo še pet ljudi in okroglo trinožno mizico. Poleg tega mora

biti popoln mir in nihče ne sme reagirati na glasove, ki naj bodo še tako nenavadni.

Vdova se je polakomnila glavnega dogodka in takoj povabila pet oseb ter si nabavila potrebno mizico. Razdurni gostje so se zbrali okoli čudežne mizice, neznanec pa jim je dal to-le navodilo: »Vsi morate mirno sedeti okoli mizice ter z obema rokama čvrsto držati njeno površino. Karkoli bi slišali, premakniti se ne smete, ker bi to dovedlo do katastrofalnih posledic.« Nato je ugasnil še zadnjo slabo svetilko, tako da je nastala popolna tema.

Spiritist je poklical dušo vdovinega pra-

deda, ki se na prvi klic ni odzval. Šele na ponovne klice so ljudje slišali šum, kakor da bi nekdo odpiral omaro. Popade jih jeza, vendar vztrajajo, ko slišajo, da so se odprla sobna vrata in da je sveži zrak pobožal njihova od razburjenja razgreta lica. Slišali so ropotanje, prevrnil se je podstavek za dežnike, nekdo je preobračal kose pohištva, nato pa je ropotanje po stopnicah naznanilo, da je nekdo jadrno izginil. Čakali so in čakali. Duha ni bilo. Šele po dolgem času so prižgali luč in ugotovili, da je omara na široko odprta in da je z neznanim spiritistom izginila kaset z denarjem. Odtlej vdova Perla ne veruje več v duhove.

Maribor

Maribor v borbi za cenejši kruh

Predlog za ustanovitev mestne centralne pekarnice

Od nekega Mariborčana, ki se spozna tudi v pekovski stroki, smo prejeli ta-le dopis, ki ga zaradi aktualnosti sedanjega časa in zanimivih predlogov objavljamo.

Kaj bi bilo storiti, da bi Mariborčani prišli do odgovarjajočih cen kruha, in da bi krušno vprašanje končno bilo odstavljeno z dnevnega reda? Od prevrata so težave s kruhom tako rekoč stalno na dnevnem redu in ponovno je že morala oblast posegati v zadevo, da bi se določila primerna cena kruha. Toda to ne drži dolgo in zopet smo tam, kjer smo bili prej. Dejstvo je, da je kruh v Mariboru najdražji v vsej državi. Čudim se temu, da je kruh celo cenejši v Splitu, Dubrovniku in Cettinju, nego je v Mariboru. In vendar so ta mesta bolj oddaljena od naših glavnih žitnih krajev kot je Maribor. V vojvodinskih mestih je kruh po navadi cenejši za 2 dinarja in v samem Beogradu je cenejši za poldrugi dinar. Kaj je temu vzrok? Ne moremo drugega vzroka najti kot prevoz. Toda ta ne igra tako velike vloge, kajti vozarina znaša pri kilogramu pšenice ali moke od Vojvodinskih postaj do Maribora povprečno 25 do 30 par. Iz tega sledi, da je vozarina pri tem podraženi precej nedolžna, kajti razlika v ceni znaša 6 do 8 kratni iznos vozarine. Bilo je že ugotovljeno, da peki niso danes več zadovoljni s tistim zaslužkom, s katerim so bili zadovoljni pred svetovno vojno, ko je namreč kruh veljal ravno toliko kot moka v podrobni prodaji. Ker so peki dobili moko na debelo, so že pri tem pridobili; potem pa so napekli iz 100 kg moke do 139 kg kruha. Dobili so torej iz vsakega sto kg moke 39 kg kruha več; ker voda ne stane nič, je bil to dobiček.

Večina mariborskega prebivalstva, ki jo tvorijo železničarji, tovarniški in drugi delavci, uradniki in upokoenci, ni dobro situirana. Na tisoče od teh še do danes ni prejelo nobenih povišanj plač ali doklad; le nekateri so tako srečni, da so dobili malenkost, ki pa ni v nobenem sorazmerju s porastom cen.

Treba je resnično pogledati v oči! V Mariboru je preveč pekovskih obratov. Mesto Maribor je imelo pred 30 leti največ 10 pekarn. Število prebivalstva se od tedaj pa do danes ni povišalo več kot za 25 odstotkov. Število pekarn pa se je pomnožilo za dobrih 150%. Pri tem pa je upoštevati še eno žalostno dejstvo, da je zaradi pomanjkanja, oziroma slabih dohodkov prebivalstva, konsum kruha padel in bi zaradi tega danes tisto število pekarn popolnoma zadostovalo, ki je bilo pred 30 leti, tembolje, ker imamo danes nekoliko večjih obratov, ki imajo po več prodajalnih kruha v mestu. Iz navedenega izhaja, da večina pekovskih obratov danes ne dela v takem obsegu, da bi mogla izhajati tako, kot so izhajali peki prej.

Saj še obstaja načelo, po katerem se morajo interesi posameznikov podrežati interesom splošnosti. Mestna občina je dolžna skrbeti za to, da ne bodo njeni prebivalci enakomerno izkoriščani. Kruh je najvažnejša ljudska potreba in je z ozirom na to, da mora prebivalstvo kruh predrago plačevati, a poleg tega kruh ni vedno prvovrsten, dolžna tudi preskrbo s kruhom vzeti v svoje roke. To zahteva današnji čas! Če bo to prvi slučaj v Jugoslaviji, da občina odpre lastno pekarno, tedaj bo to iz več razlogov upravičeno. A glavni je ta, da je kruh v naši državi najdražji v Mariboru. Poleg tega pa ima mestna občina mariborska glavne predpogoje

Cene mesa

pri slaninarjih

Teletina 12 do 18 din, svinjsko meso s kostmi 18 do 20 din, svinjsko meso izluščeno 20 do 22 din, riba 20 do 22 din, zajec 20 do 22 din, sako 24 din, slanina 23 do 24 din, pljuča s srcem 8 do 10 din, jetra 10 do 14 din, reberca 16 do 18 din, glava z jezikom 8 do 10 din, ledvice komad 2 do 3 din, noge komad 2 do 3 din. (Iz poročila mestnega tržnega nadzorstva.)

Tragikomičen spopad dveh zakoncev

Sinoči so pripeljali v mariborsko bolnišnico z istim vozom zakonski par 42 letnega upokojenega slugo Uhlja Alojza in 37 letno Uhlj Angelo iz Nasipne ulice na Pobrežju. Oba sta precej hudo poškodovana. O dogodku, ki je razburil vso tamkajšnjo okolico, smo izvedeli naslednje podrobnosti:

Uhlj se je vrnil z neke trgatve, kjer se je brčkone napil šmarnice, ki je povzročila pri njem nerazsodnost in bojevitost. Iz neznanega vzroka je mož vstal iz po-

za to. Ona ima že svoj silos, ima železniške tire in ima elektriko za pogon in za pečenje kruha. Zaradi tega predlagam: Mestna občina mariborska naj najame večje posojilo za dobo 20 let, s pomočjo katerega naj zgradi moderno pekarno z dnevno kapaciteto predelave 10.000 kg moke v kruh. Računam, da se bo pričelo, v začetku s 5000 t. je polovično kapaciteto in da se bo iz vsakega 100 kg moke dobilo 35 kg kruha več, kar bo tvorilo kosmati dohodek tovarne, a to je dnevno 1750 kg kruha, računam po 4.50 din — po sedanjih razmerah cen, kar bo dalo 7875 din dnevno ali mesečno računano po 25 dni, 196.875 din. V slučaju pa, da se bo dobilo iz vsakega 100 kg moke 39 kg kruha več, tedaj bi se ta dobiček povišal na din 219.375. — Obratni stroški: Omenim tu samo dva glavna izdatka, in sicer plače osebjem in obrestovanje ter odplačilo posojila. Računam z obrestno mero po 7% ter z 5% amortizacijo, kar bi zahtevalo letno din 600.000 ali mesečno 50.000 din. Zaposlenih bi bilo 30 oseb, ki bi prejemale po 1800 din plače mesečno, kar bi

Slovenska književnica o Ivani Kobilici

Snoči je bilo otvoritveno predavanje na Ljudski univerzi. Imela ga je tudi v Mariboru že dobro znana slovenska književnica ga. prof. dr. Silva Trdin. V imenu odbora Ljudske univerze je spregovoril otvoritvene besede g. prof. B. Stupar.

Predavateljica je nato prikazala življenjsko in umetniško pot prve in največje slovenske slikarke. Spremljala je življenje Ivane Kobilice od rojstva l. 1861. v Ljubljani, skozi dekliška leta in mimo prvih umetniških pobud vse do njene nenadne smrti v 65. letu življenja. Podčrtala je pomen, ki ga ima za slovensko narodno in kulturno življenje zmagovita volja mlade slovenske umetnice, ki

se je vsem predsodkom in vsemu nazadnjaštvu ozkega domačega okolja navkljub odločila za samostojno, svobodno umetniško ustvarjanje, se odtrgala v svet ter dosegla v njem hiter uspeh in priznanje, ki končno tudi doma ni moglo izostati. Karakterizirala je vplive, ki so dvigali umetniško delavnost, oblikovali njenega umetniškega duha, vplivali na izbiranje njenih motivov — pa tudi vplivali nanjo kot na slovensko intelektualno sploh. Predavateljica je vpletla tudi nekaj značilnih anekdot, ki so umetničin lik občinstvu še bolj približale ter ga naredile aktualnejšega tudi v današnjih dogajanjih. Predavanje so spremljale skioptične reprodukcije najznačilnejših Kobilicinih del.

Skoro dobimo novo olje

Zagrebska tovarna olja bo z jedilnim oljem oskrbovala tudi Slovenijo. Tovarna ima pripravljenih že 50 vagonov jedilnega olja, ki ga bo že pričela razpošiljati, ker so že rešene neke formalnosti

med Zagrebom in Beogradom. Upamo, da bomo še prihodnji teden imeli na mariborskem trgu novo olje, katerega cena bo pri veletrgovcu znašala okoli 23 din.

Če pozabiš zapreti pipo na sodu...

V soboto zvečer so pri nekem kmetu v Limbušu ličkali koruzo, kjer se je zbralo dosti fantov in deklet, kakor je to že star običaj. Med temi sta bila tudi 19 letni delavec Josip V. in njegov prijatelj 20 letni viničarjev sin Feliks N. iz Limbuša. Med ličkanjem sta omenjena imela gotovo premalo pijače, zato sta se domenila in odločila, da si jo bosta sama preskrbela in to brez denarja. Med ličkanjem sta se tiho odpravila v klet sosedu Franca Pšundra v Limbušu in s ponarejenimi ključmi vdrli. Ko sta prišla do jabolčnika, sta si natočila nekaj litrov in

kar v kleti pila. Med svojim tatinskim poslom pa jih je menda kdo motil ali pa sta slišala nekoga priti in sta jo urno odkurila. Pri vsej hitrosti pa eden izmed njiju ni mogel zapreti pipe in je zaradi tega izteklo iz sodna vseh 350 litrov jabolčnika. Studenški orožniki so osumljeni fanta zaslišali, ki sta dejanje skesano priznala, pravita pa, da nista imena namera izpustiti vso količino iz soda. Posestnik Pšunder trpi precejšnjo škodo, ker je zaradi slabe letine itak malo pridelal. Mlada tata sta prijavljena sodišču.

m 30 letniško policijskega službovanja je slavil te dni policijski kontrolni nadstraznik g. Franc Dujec.

m Premesčen je iz Maribora v Ljubljano višji prometnik Leopold Zavadlav.

m Občina Studenci pri Mariboru poziva vse vojne invalide, vojne vdove, rodbine, matere, brate in sestre padlih, umrlih ali pogrešanih vojakov iz svetovne vojne, da se nemudoma in to najpozneje do 17. t. m. zglaste v občinskem uradu zaradi sestave seznama vojnih invalidov, vojnih vdov in ostalih vojnih žrtlev.

m Vojaška predstava „Cyrama de Bergerac“ bo drevi v tukajšnjem gledališču.

m Veliko alarmno sireno je zgradila delavnica državnih železnic, ki je nameščena na požarni opazovalnici.

m Začetni tečaj ruskega jezika se vrši od 15. t. m. dalje, vsak torek in petek od 19.—20. v prostorih Narodne strokovne zveze, Sodna ul. 9, III. Ob dovoljnem številu prijav bo še poseben ob nedeljah dopoldan. Informacije se dobe v tajništvu Narodne strokovne zveze v Mariboru od 9.—12. in od 15.—19.

m V našem uradništvu se je oglašil narodni pesnik iz Bosanske Krajine Jovo Djukić ter nam pokazal drobno knjižico svojih pesmi. Med njimi smo našli nekaj pravih biservov narodne poezije iz heroičnih dob Bosne in Srbije. Ljubeznega in simpatičnega preprostega moža priporočamo vsem, ki se zanimajo za narodno poezijo. Prispevke prevzema tudi uprava „Večernika“.

m Fazana z obročkom je ustrelil znani mariborski lovec g. Justin Gustinčič pri Sv. Lovrenču na Dravskem polju. Obroček je imel številko 43. Kdo je fazana obročkal, naj se javi imenovanemu.

† Ana Sernec

Ana Sernec, učiteljica v pokoju, je v visoki starosti 94 let zatisnila svoje trudne oči. Službovala je 35 let kot vestna in priljubljena učiteljica ter narodna vzgojiteljica v Slovenski Bistrici. Bila je članica za naš narod zaslužne Sernčeve rodbine. Kot izvrstna učiteljica je vzgajala mnoge generacije naše mladine, katera se je nje v poznejših letih spominjala z občudovanjem in hvaležnostjo.

Odlikovala se je tudi izven šole v narodnem delovanju. Tako jo že navaja dr. Josip Vošnjak v svojih »Spominih« kot hčer Sernčeve rodbine s pripombo, da je narodno delovala že leta 1868 ter tedaj pomagala pri diletantskih predstavah v čitalnici. Tudi v Mariboru je vneto sodelovala pri raznih prireditvah in tako odlično zmagala pri utrjevanju narodne zavesti in povzdigu njegove družabne kulture.

Vsem, ki so jo poznali, bo vedno ostala v spominu kot svetel lik idealno čuteče in v tistih dobah narodne probuje še redke, samostojno delujoče slovenske žene.

m Nočna lekarniška služba: od 12 do vključno 18. t. m. lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01; lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova 1, tel. 21-79.

Moderni uhani

bogata izbira
nizke cene

M. Jigerjev sin, Gosposka ulica 15

m Mariborski biljardni klub vabi vse člane in prijatelje biljardne igre k sestanku, ki bo v sredo, 16. t. m. ob pol 21. v kavarni „Jadrani“. Predmet razprave bo izvedba jesenskega klubskega turnirja, novo sestavljanje skupin in sl. Udeležba za člane vseh skupin je strogo obvezna. Pristopne izjave novih članov se sprejemajo.

m Cene goveje živine ustaljene. Kakor nam poročajo mariborski mesarji, se opaža ustaljenost cen goveje živine in letet zaradi uvedbe brezmesnih dni.

m Octovo kislino je izpila v samomorilnem namenu 55 letna delavka Lenc Margeta s Pobrežja. V bolnišnici so ji rešili življenje.

m Gostilniška rabuka. V neki gostilni v Taborski ulici so se sinoči stekli pivci in razbili mnogo steklenic ter kozarcev. Interventirali je morala policija, ki je napravila red.

m Spet dve kolesarski tatvine. Včeraj je bilo trgovcu Adolfu Turnšku iz Limbuša na Rotovškem trgu ukradeno kolo „Triumph“ z ev. štev. 132088. Istega dne je izginilo kolo tudi elektrotehniku Ivanu Wegschneiderju iz veže na Aleksandrovi cesti 14. Ukradeno kolo je znamke „Wanderer Continental“ z ev. štev. 23609.

m Ubeglega kaznjence, ki je te dni pobegnil iz bolnišnice, so orožniki na Pobrežju ujeli in ga izročili kaznilnici.

Narodno gledališče

Torek, 15. okt., ob 20.: Vojaška predstava.

Sreda, 16. okt.: zaprto.

Četrtek, 17. okt., ob 20.: „Cyrama de Bergerac“. Red A.

Druga gledališka premiera „Nenavaden človek“ je tudi na večjih odrih zelo uspelo delo priznanega hrvatskega dramatika Cene Senečića, ki se osebno udeležuje premiere v Mariboru. Ta komad se uprži kot druga letošnja premiera, da se čimprej nadomesti lanski izostanek hrvatskega dela, ki je — v nasprotju z dolgoletno tradicijo mariborskega gledališča — iz tehničnih razlogov lani izostal.

Abonma A, je letos na vrsti, da začne serijo abonentskih predstav. V četrtek, 17. t. m., dobi kot prvi Rostandovo znamenito herojsko komedijo „Cyrama de Bergerac“.

Kino

* Grajski kino. Do vključno torka ljubavni film „Vrela kri“. — Od srede dalje prvi ruski vefilm „Peter Veliki“. — Kupite vstopnice v predprodaji.

* Kino Union. Danes senzacional I. del ameriškega vefilma „Phantom-jahač“ z znamenitim Buck Jones-om v glav. vlogi.

* Esplanade-kino. Odlični zabavni, veseli, glasbeni dunajski vefilmi „Dunaj mesto ljubezni“ z Hans Moser-om in Paul Hörbiger-om.

FRANCOSKI TEČAJI

Konverzacijski sestanki gospe C. D'Acara ob torkih in petkih od 19. do 20. so se že začeli, tečaj g. prof. F. Gasparina ob petkih od 17.30 do 18.30 pa se bo začel v petek, 18. t. m. Prijave za te kakor za vse druge tečaje francoskega krožka se še sprejemajo. Društvena čitalnica v Gregorčičevi ul. 4 je odprta ob sredah od 17. do 19. ure.

Ročaje, podkve in žeblje so jedli

V mariborski jetnišnici so trije šestnajstletniki L. B., S. O. in J. J. v samomorilnem namenu poržili ročaje od žlic, podkve s čevlja, kose žice in žeblje. Ker je bila ta »hrana« neprebavljiva, so mla-

deniči občutili silne bolečine. Povedali so pazniku, kaj so storili. Mlade obupance so takoj prepeljali v tukajšnjo bolnišnico, kjer so jih operirali.

Sport

Strelske tekme

V nedeljo je priredila Mariborska strelska družina na vojaškem strelišču družinske strelske tekme. Tekme so se vršile kljub naliču. Uspehi so zelo dobri.

Prof. Čestnik je na zmagovalni tarči dosegel s 445 točkami boljši rezultat kot letosnji državni prvak Drago Tošnič, ki je dosegel 444 točk. Sledijo mu najboljši omladinici Ribič Janko s 310 točkami, Mihoriko Milovan 324, Turic Vlado 287, Rajh 252, Kračun 207. Najboljši omladinici so tekmovali za prehodni pokal kap. Glisica. Pokal si je že drugič priboril akademik

Mihoriko Milovan s 164 točkami, sledijo Ribič Janko 161, Vlado Turic 159. Najboljši strelci v ležečem stavu je bil Bag s 72 točkami, v klečečem Ribič s 61, v stoječem Turic s 63 točkami. Prof. Čestnik je dosegel v ležečem stavu od doslejšnjih 200 točk 159, v stoječem 147, v klečečem 139.

Najboljši mariborski strelci bodo v četrtek odpotovali v Beograd na zvezne, s. kolske strelske tekme za kraljev zlati pokal.

Mariborski prvi razred

V obeh skupinah mariborskega prvega razreda se je včeraj nadaljevalo s po eno tekmo. V zapadni skupini je bila v Mariboru tekma 1. Rapid, 2. Slavia, 3. Slovenjgradec, 4. Ptuj.

Rapid — Slavia (Guštanj) 9:1 (5:0), ki je prinesla zaslužen zmago boljšemu Rapidu. Gosti so zaigrali sicer jako pošteno, vendar se za enkrat v tehničnem in taktičnem pogledu niso kos staremu prvorazrednemu nasprotniku. Tudi na težkem terenu so se slabše znašli kakor domačini. Pri Rapidu je bil najuspešnejši strelci Kolar, častni gol za goste pa je dosegel Kološa. Sodnik g. Groselj.

Drava — Mura 0:7 (0:3)

Mura je tudi svojo drugo tekmo v Ptuju dobila z visokim rezultatom. Drava na polju sicer ni predvedla tako slabe igre, da bi zaslužila ta visoki poraz, vendar pa je stalno odpovedala v nasprotnikovem kazenskem prostoru. Mura se je bolje prilagodila spolkemu igrateljskemu terenu. Strelci so bili Kukanja 5, Kremer in Bosina po 1. Sodil je g. Nemec iz Maribora.

Na tablici je po včerajšnjih tekmah padel v zapadni skupini Slavia na tretje mesto; po vrstnem redu je 1. Rapid, 2. Slavia, 3. Slovenjgradec, 4. Slovenjgradec, v vzhodni skupini pa je ostal vrstni red klubov neizpremenjen: 1. Mura, 2. Drava, 3. Lendava, 4. Ptuj.

s. Ligaška tekma Bask — Slavia (S) v Beogradu se je končala z remijem 2:2 (1:1).

KOLESARJI PO SEVERNI SRBIJI

V Zentunu se je zaključila dvodnevna kolesarska dirka po severni Srbiji, v kateri je sodelovalo tudi 10 Slovencev. Peternej sicer ni odnesel pričakovane zmage, pač pa so se Slovenci častno plasirali. Po skupni oceni je zmagal Vojnov (Jugoslavija) v 14:25, 2. Pavlovič (Fortuna, Beograd), 3. Peternej (Hermes), 4. Veljković (Beograd), 5. Davidović (Beograd), 6. Erdelj (Borovo), 7. Gregorič (Slovenjgradec), 8. Valant (Zarja, Jesenice), vsi imajo isti čas ko prvi, 12. in 13. mesto sta zasedla Slovenca Gartner (Ljubljana) in Golob.

HRVATSKA — MADZARSKA 2:1

Stanje teniškega dvoboja v Zagrebu, med Hrvatini in Madžari je 2:1 za Hrvate. Doslej je Mitić izgubil proti Asbothu 2:6, 0:6, 2:6 ter premagal Gadoryja 6:8, 3:6, 6:0, 6:3, 6:1, dočim je Puncić premagal Gaboryja 6:3, 6:3, 6:0, njegova igra proti Asbothu pa je bila zaradi teme v tretjem setu prekinjena. Prva dva je dobil Asboth, v tretjem pa vodi Puncić s 3:0. Dvoboj se bo danes ali jutri nadaljeval, ako se bo vreme izboljšalo.

HRVATSKA — MADZARSKA 4:1

V nadaljevanju igre je Puncić premagal Asbotha 2:6, 3:6, 6:1, 6:2, 6:0, v igri v dvojici pa sta Puncić in Pallada ssvojila tudi še četrto točko proti Madžaroma Asbothu in Gaboryju s 6:4, 6:1, 2:6, 6:4.

s. Na meeningu po dolžnosti SK Celja sta startala tudi Maratonova atleta Lužnik in Stojnšek iz Maribora. Lužnik je zmagal v metu diska s 36.35, v metu kopja z 4143, tretji mesti pa je zasedel v skoku v daljino s 5.60 ter v teku za zaprekami na 110 m v 18.3. Stojnška je presenetljivo porazil v teku na 5000 m Celjan Agrež v 16:45.2, Stojnškov čas na drugem mestu je 16:51.

Beograd-Zagreb 2:1-0:1

V Zagrebu je bil nogometni dvoboj za prestiž v našem nogometnem sportu. Enajstotnica iz prestolnice je predvedla boljšo in povečanejšo igro ter je zaslužen zmagala. Zagrebčani so do odmora vodili z 1:0, strelci je bil Matekalo, v drugi polovici je Djajić izenačil, 4 minute pred koncem pa je Božović dosegel z glavo zmagovalni gol. Sodil je Beograjecan Živković. Povratna tekma bo 1. decembra v Beogradu.

V juniorski medmestni tekmi v predigri so zmagali Zagrebčani z 2:1 (0:0).

s. Zagrebška atletska poizveza je drakonško kaznovala atlete, ki so proti volji HAZ nastopili na balkaniadi v Carigradu. Aleksa Kovačević, Abramović in Markušić so dobili doživljensko diskvalifikacijo, Gojić in dr. Buratović bosta kaznovana šele po zaslišanju. Kot sporedne kazni je podzveza predlagala zvezi prepoved delovanja v forumih, prepoved dostopa na sportna igrišča in prepoved udejstvovanja v drugih sportnih panogah.

JUNIORSKO IN REZERVNO PRVENSTVO

Lokarno juniorsko prvenstvo se je nadaljevalo s tekmo Slavia — Maribor 1:5 (1:5). Maribor je odigral v jesenskem prvenstvu prvo tekmo. Na tablici vodi Železničar s 3 točkami iz dveh tekem, sledi Maribor 2, Rapid 1, Slavia 0 točk.

V rezervnem prvenstvu je Železničar dosegel hazenski rezultat 10:0 (3:0) proti Rapidu enajstotnici. V prvenstvu vodi Slavia s 5 točkami pred Železničarjem s 4, Rapidom s 3 in Mariborom z 0 točkami.

s. Meddržavna nogometna tekma Jugoslavija — Nemčija bo po sklepu Vrhovne nogometne zveze 3. novembra v Zagrebu na igrišču Concordije.

Drobne vesti

n Rotarijski sestanek je bil včeraj v Beogradu. Predsednik je bil bivši minister Ružić. V svojem govoru je dejal, da so rotarijci zvesti sinovi države in nimajo z masonstvom ničesar skupnega. Za delegata v rotarijski internacionali je določen dr. Krejci iz Ljubljane.

n 12 jadralnih letal so krstili včeraj v Skopju. Prisotni so bili zastopnik kralja, ministrski predsednik in vojaški dostojanstveniki.

n Eksplozija plinske bombe s kisikom, ki so jo hoteli uporabiti za motorni pogon, je razrušila v Marlinicu v Banatu mlaj Josipa Kellerja. Pri tem sta izgubili življenje dve osebi.

n Albanska motorna jadrnica, se je popila južno od oloka Visa. Najprej se je pokvaril motor, nato jadro. Ko je odpovala še krmilo, su valovi tresli jadrnico ob obalo, kjer se je popolnila. Posadka je rešena.

n Gastliško osebje v Novem Sadu je stopilo v stavko v zvezi z zahtevno po izboljšanju plač.

n Neznani vlomilec je vlomil v neki zagrebški bar v Petrinjski ulici 2 ter odnesel iz blagajne 140.000 din.

n Listnec s 35.000 dinarji je ukradel neznani žepar nekemu polniku v vlaku na progi med Zagrebom in Slavonskim Brodom.

n Cena svinjski masti in mesa je začela v prestolnici polagoma popuščati, kar je smatrati za posledico obilne koruzne letine, ki omogoča pitje svinjater spoznanja z Nemčijo, da se v oktobru ne bodo izvažale svinje.

n Minimalne odkupne cene za oljarice v prihodnjem letu je določil trgovinski minister. Seme sončnice bo stalo 850 din, bučno 400, laneno 650, ricinusovo 715 din za 100 kg.

n Davek na nepismenost. Več uredb glede pobiranja nepismenosti v banovini Hrvatski pripravljajo za prihodnje leto. Na nedeljskem zborovanju hrvatskih kulturnih društev v Zagrebu, kjer so razpravljali o organizaciji dela proti nepismenosti, je bilo govora tudi o tem, da se bo uvedel poseben davek na one, ki se ne bodo naučili čitati in pisati.

n Mlini bodo smeli imeti odslej enome-sečno zalogo pšenice mesto polmesečne, kakor poročajo iz Beograda.

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV. V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. Najmanjša pristojbina za te oglase je din 10. — Družbe, podjetja, dopisovalci in žurnalisti naj plačajo po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12. — Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2. — Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma za le vsoplati v visumu skupaj z naročilom ali na po poštini položnici na čekovni račun št. 11.409. — Za vse pisemne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

SLUŽBO DOBI

MEHANIČAR ALI KLJUČAVNICAR

z mojstrskim izpitom dobi takoj stalno nameščenje. Ponudbe pod »Mehtnik« na poslovnicah »Večernika« v Ljubljani. 18946-2

Sprejme se mlad

PEKOVSKI POMOČNIK. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 18934-2

Sprejemem takoj popolnoma SAMOSTOJNO POMOČNICO ali pomočnika za damsko dela. Kavšek, Aleksandrova cesta 36-1. 18930-2

Sprejemem KROJAŠKEGA POMOČNIKA za boljše delo Male, Koroška cesta 50. 18940-2

STANOVANJE ODDA

SOBO IN KUHINJO oddam. Pobrežje, Slomškova 13. 18936-5

DVOOBNO STANOVANJE oddam takoj. Ciril-Metodova ul. 18. Studenci. 18932-5

SOBA IN KUHINJA se odda. Jurčičeva ul. 21. Studenci. 18933-5

DVOOBNO STANOVANJE z vrtno se takoj odda ali s 1. novembrom. Tomanova 7. 18941-5

SOBA IN KUHINJA oddam s 1. novembrom mirni in sušni stranki. Polasnik v Delavski 65. 18942-5

SOBO ODDA

OPREMLJENA SOBA. Cista, se odda. Meljska 12-1. vrata 5. 18935-8

OPREMLJENA SOBA s posebnim vhodom se odda. Ciril-Metodova 18. Studenci. 18931-8

SPOMNITE SE CMDI

OPREMLJENA SOBA

Cista, pri trgovski obitelji, 1-2 postelji, z ali brez dobre meščanske hrane, 3 minute od Glavnega kolodvora in parka, se odda. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 18944-8

LEPA SONČNA SOBA poseben vhod, v centru, se odda boljšemu gospodu. Marilina 10, pritličje levo. 18943-8

POSEST

Ugodno na prodaj HIŠA na lepem prostoru in poceni. Vprašati Zg. Radvanje, trgovina Brčko. 18938-11

KUPIM HIŠO vinograd ali posestvo, v vrednosti do 50.000 din. Direktno ponudbo na ogl. odd. »Večernika« pod »50«. 18925-11

Na prodaj VEČJE POSESTVO z vinogradi, travniki in gozdom. Lep položaj. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 18926-11

o pošti

poslane male oglase bomo objavljali samo proti nakazilu odgovarjajočega zneska ali priloženih znamkah. Oglasni oddelek

Zahvala

dr. Gvidona Serneca

Vsem, ki ste počastili spomin našega dragega pokojnika, gospoda z vencem v cvetjem, z zadnjo tužno pesmijo, s toplimi prijateljskimi besedami, z molitvijo in spremljavo k poslednjemu počitku, izreka globoko užaloščena rodbina najiskrenejšo zahvalo. Celje, 14. oktobra 1940.

Rodbina dr. Sernečeva.

OBRT - TRGOVINA

KERAMIKA

Hišni posestniki in najemniki, pregledajte Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči. Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

Kupim dobro ohranjeno DECIMALKO in uteže. Kosec Albin, Maribor, Betnavska 47. 18927-13

POHIŠTVO-OPREMA

Kupim dobro OHRANJENO PEČ za kurjenje z žagovino. Vrtna ul. 9. hišnik. 18937-17

RAZNO

VAZNO ZA VSAKOČAR!

Pred nastopom zime naročite nove ali dajte popraviti Vaše peči in štedilnike pri prvovrstnem pečarskem podjetju. Stalno velika zaloga naj-novejših modelov peči, štedilnikov in stenskih oblog. Pečarstvo Strašek Gustav, Maribor, Tyrševa ulica 12. 18218-28

DIVJI KOSTANI kupuje samo še ta teden po najvišji ceni M. Vrhunc, Cankarjeva ul. 22. 18929-23

Veliko izbiro

Mariborskih

razglednic

Vam nudi knjigarna Tiskovne zadruge Maribor, Cankarjeva 1. Telefon 25-45